

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

Evaluering af implementering af nye adgangskrav og optagelsesproces til de gymnasiale uddannelser i 2019

—

Indhold

Resumé.....	4
1 Baggrund	5
1.1 De nye regler og rammer for optagelse.....	5
1.2 Gennemført kommunikation og vejledning om de nye regler i skoleåret 2018-19	11
1.3 Systemunderstøttelse.....	11
2 Data vedrørende de nye adgangskrav og optagelsesprocessen.....	12
2.1 Søgning til de gymnasiale uddannelser i 2019	12
2.2 Ansøgere karakterer fra folkeskolens afgangseksamen	13
2.3 Ansøgere til optagelsesprøve	13
2.4 Resultatet af optagelsesprøven	14
2.5 Resultat af optagelsesprøven – særligt for ansøgere fra prøvofri skoler og prøvofri 10. årgange.....	16
2.6 Resultat af optagelsesprøven – særligt for ansøgere der ikke bestod første optagelsesprøve	17
3 Tilbage melding fra undervisningssektoren om implementeringen af de nye adgangskrav og optagelsesprocessen.....	18
4 Sammenfattende evaluering af implementeringen af de nye adgangskrav og optagelsesprocessen.....	20
Bilag	24

Resumé

Som et led i gymnasireformen fra 2016 blev der indført skærpede adgangskrav til de gymnasiale uddannelser. Disse regler har virkning for optagelse til skoleåret 2019-20.

Efter det første gennemløb med de nye regler tegner der sig et billede af en optagelsesproces, der har været kompliceret og præget af usikkerhed, dels som følge af at reglerne er nye, dels som følge af at de er meget komplekse.

Kompleksiteten i reglerne viser sig både i forhold til de nye adgangskrav og de heraf afledte processer omkring optagelse af ansøgerne, men også i et vist omfang i samspillet med regler om optagelse, der er blevet videreført fra tidligere.

Samtlige aktører i optagelsesprocessen udtrykker i større eller mindre grad ønske om, at reglerne laves om og forenkles. Aktørerne peger endvidere på, at flere ansøgergrupper kommer uretmæssigt i klemme som følge af de nye regler.

På baggrund af de foreliggende data er en foreløbig og meget forsigtig vurdering, at der med de nye regler er sket relativt få forskydninger med hensyn til fx antallet af afviste ansøgere sammenlignet med tidligere år.

1 Baggrund

1.1 De nye regler og rammer for optagelse

Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser

Den 3. juni 2016 indgik Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og det Konservative Folkeparti en aftale om styrkede gymnasiale uddannelser.

Hovedsigtet med aftalen var at sikre en målrettet indgang til de gymnasiale uddannelser, at begrænse antallet af studieretninger og at styrke fagligheden og trivslen i gymnasiet.

Aftalen blev implementeret ved lov nr. 1716 af 27. december 2016 om de gymnasiale uddannelser og i en række følgelove. Reglerne om optagelse på de gymnasiale uddannelser trådte i kraft i forbindelse med optagelse til skoleåret 2019-20. Dog fik ansøgere til hf allerede fra skoleåret 2017-18 mulighed for at blive optaget på uddannelsen i direkte forlængelse af 9. klasse.

De krav til adgangsforudsætningerne til de gymnasiale uddannelser, der blev indført som led i reformen, blev fastsat direkte i loven. Men procedurerne for optagelse af ansøgerne blev fastsat ved bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almen gymnasiale uddannelser og til dels i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

Adgangskrav

I lighed med de tidligere gældende adgangskrav skal ansøgere til de gymnasiale uddannelser opfylde en række betingelser for at opnå retskrav på optagelse. Hvis en eller flere af disse betingelser ikke er til stede, har ansøgeren mulighed for at blive optaget på den ønskede uddannelse på baggrund af en konkret vurdering (gennem optagelsesprøve og samtale) af ansøgerens faglige, personlig og sociale forudsætninger for at starte på og gennemføre uddannelsen.

Skærpede krav til de faglige forudsætninger ved uddannelsesparathedsvurderingen

Såvel i dag som tidligere er en af betingelserne for at opnå retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse, at ansøgeren er uddannelsesparat. Med gymnasireformen blev de faglige forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat til en 3-årig gymnasial uddannelse dog skærpet, så ansøgeren skal have minimum 5 i gennemsnit af sine afsluttende standpunktskarakterer. For ansøgere til hf er kravet, at ansøgeren skal have minimum 4 i gennemsnit.

En ansøger, der er vurderet ikke-uddannelsesparat (men opfylder de øvrige betingelser, jf. nedenfor), har dog mulighed for at opnå retskrav på optagelse, såfremt ansøgeren opnår mindst 6 i gennemsnit i de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen.

Karakterkrav i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen

Som noget nyt er der med gymnasireformen desuden indført en række krav til ansøgerens karakterer i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen. For at opnå retskrav på optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse i direkte forlængelse af 9. klasse skal ansøgeren som udgangspunkt - som det hedder i lov om de gymnasiale uddannelser - "ved resultaterne af de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen". I praksis er det dog muligt for en ansøger at bevare sit retskrav på optagelse, hvis ansøgeren får et gennemsnit på mindst 2 ved de lovbundne prøver (hvis ansøgerens gennemsnit ligger mellem 2 og 3 forudsætter det imidlertid, at ansøgeren deltager i en vejledningssamtale på den gymnasiale institution).

Eksempel – Ansøger optages på 3-årig gymnasial uddannelse efter 9. klasse

Ansøger får et karaktergennemsnit på 5,5 ved de afsluttende standpunktskarakterer og bliver vurderet uddannelsesparat. Ansøger består folkeskolens afgangseksamen og opnår et karaktergennemsnit i de lovbundne prøver på 3,5.

Ansøger optages på gymnasiet, da vedkommende opfylder alle adgangskrav: Ansøger er vurderet uddannelsesparat. Ansøger har ikke fået 5 i karaktergennemsnit af de lovbundne prøver, men har dog krav på at blive optaget, da pågældende har over 3 i gennemsnit i de pågældende prøver (det samme ville gælde, hvis pågældende havde fået under 3 men minimum 2 i gennemsnit i de lovbundne prøver, såfremt pågældende havde gennemført en vejledningssamtale på gymnasiet).

Øvrige adgangskrav

Udover at være vurderet uddannelsesparat og opfylde de nye karakterkrav skal ansøgere til de gymnasiale uddannelser desuden opfylde en række øvrige betingelser for at have retskrav på optagelse. Det drejer sig om krav om 2. fremmedsprog, krav om undervisning i bestemte fag og aflæggelse af bestemte prøver samt krav om rettidig ansøgning. Disse krav er ikke ændret i forbindelse med gymnasireformen og var således også gældende efter de tidligere regler.

Skema over nuværende regler og tidligere regler vedrørende optagelse efter 9. klasse

Lovgivning	Nuværende regler	Tidligere regler
Adgangskrav		
Uddannelsesparathed i forhold til personlige, sociale og faglige forudsætninger	For at opfylde de faglige forudsætninger skal ansøgeren have mindst 5 (3-årig gymnasial uddannelse) eller 4 (hf) i gennemsnit af standpunktskaraktererne	For at opfylde de faglige forudsætninger skal ansøgeren have mindst 4 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i 8. klasse
Karakterkrav	Bestå folkeskolens afgangseksamen + Bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen eller opnå mindst 2 i karaktergennemsnit ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen	Nyt krav
Undervisning	Krav om afsluttet undervisning på 9. klassesettrin	Krav om afsluttet undervisning på 9. klassesettrin
Rettidig	Krav om rettidig ansøgning direkte fra 9. klasse	Krav om rettidig ansøgning direkte fra 9. klasse
2. fremmedsprog	Krav om prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog i 5.-9. klasse	Krav om prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog i 5.-9. klasse
Folkeskolens obligatoriske prøver	Krav om aflæggelse af folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af 9. klasse	Krav om aflæggelse af folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af 9. klasse
Konkret vurdering for ansøgere uden retskrav	Konkret vurdering på baggrund af centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale.	Konkret vurdering evt. ved brug af lokal faglig test. Dog i visse tilfælde krav om obligatorisk, men lokalt stillet optagelsesprøve

Optagelsesprøve og standardiseret vurdering

Efter de tidligere gældende regler kunne de gymnasiale institutioner optage ansøgere uden retskrav på baggrund af en konkret vurdering. Institutionens vurdering baserede sig på ansøgerens standpunktskarakterer, prøvekarakterer, eventuelle udtalelser om ansøgerens kvalifikationer m.v., og - hvis institutionen fandt det relevant - en lokalt udformet faglig test i et eller flere fag. I tilfælde, hvor ansøgeren manglede at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver efter 9. klasse eller de efter reglerne krævede prøver i 10. klasse, var det imidlertid et krav, at der blev afholdt en obligatorisk optagelsesprøve, som dog i modsætning til i dag var lokalt stillet.

Med de nye adgangskrav har ansøgere, der ikke har retskrav på optagelse, mulighed for at blive optaget på den ønskede uddannelse efter en konkret vurdering, der består af en centralt stillet optagelsesprøve og en efterfølgende samtale. Dette gælder dog ikke for ansøgere til hf direkte i forlængelse af 9. klasse, der ikke har mulighed for at blive optaget på baggrund af en optagelsesprøve. Dette gælder heller ikke for ansøgere til hf, der

ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, idet sådanne ansøgere optages på baggrund af en såkaldt standardiseret vurdering, hvor ansøgeren vurderes på baggrund af allerede opnåede faglige resultater, erhvervs erfaring m.v.

Den centralt stillede optagelsesprøve, afholdes af den institution, som ansøgeren har prioriteret højest i sine uddannelsesønsker.

Opgaverne i prøven er faglige opgaver inden for hvert af fagene dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi, som er bundne prøvefag i folkeskolens afgangseksamen. Opgaverne udformes og bedømmes på en sådan måde, at de tester, om ansøgerens niveau svarer til karakteren 4 fra folkeskolen. Opgavernes faglige niveau er derfor lavere end hvad der er tilfældet ved folkeskolens afgangsprøve.

Optagelsesprøven kan maksimalt give eleven 100 point. For at bestå optagelsesprøven skal ansøgeren som udgangspunktet have samlet mindst 60 point i forhold til hf og samlet mindst 80 point i forhold til de 3-årige gymnasiale uddannelser (afspejlende at karakterkravet til de to uddannelser er forskellige, jf. ovenfor). Bestå-grænserne bliver dog justeret efter hver enkelt optagelsesprøve på baggrund af det samlede udfald af den enkelte prøve på landsplan. Hvis opgaven viser sig at være for vanskelig, bliver pointkravet således sænket. I år blev bestå-grænsen således konkret efter hver enkelt optagelsesprøve sat til 77 point for ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser og 57 point for ansøgere til hf. I forhold til de 3-årige gymnasiale uddannelser skal dette fortolkes sådan, at 77 point svarer til karakteren 4.

Den efterfølgende optagelsessamtale er med til at afdække ansøgerens personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen. På baggrund af samtalen og resultatet af prøven foretager institutionen en helhedsvurdering af, om ansøgeren kan påbegynde og gennemføre den ønskede uddannelse.

Hvis optagelsesprøven viser, at ansøgeren ikke lever op til de faglige krav, kan ansøgeren kun i helt særlige tilfælde optages på uddannelsen på trods heraf, fx i tilfælde, hvor en ansøger med særlige indlæringsmæssige vanskeligheder i form af ordblindhed ikke består prøven. I tilfælde, hvor ansøgeren har bestået optagelsesprøven, skal institutionens vurdering primært vedrøre, om ansøgeren herudover har de tilstrækkelige personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

Der afholdes hvert år 3 centralt stillede optagelsesprøver med efterfølgende optagelsessamtaler. De fleste ansøgere indkaldes til den tidlige optagelsesprøve, der ligger medio juni, og får dermed besked om, hvorvidt de er optaget på uddannelsen omkring sommerferiens start. De to øvrige optagelsesprøver afholdes i henholdsvis primo og medio august.

Overordnet tidsplan for optagelsesprocessen 2019

På baggrund af de nye regler har processen i forbindelse med dette års optagelse af elever på de gymnasiale uddannelser været følgende:

Dato	Proces
1. marts	Frist for at søge om optagelse til de gymnasiale ungdomsuddannelser
Senest 1. maj	Ansøgeren får besked om, på hvilken institution vedkommende har fået reserveret plads
Senest primo juni	Ansøgeren får den endelige uddannelsesparathedsvurdering
14. juni	1. optagelsesprøve
Fra 24. juni – 28. juni	Ansøgere, der har været til 1. optagelsesprøve, skal til optagelsessamtale
Efter 24. juni	Resultatet fra folkeskolens afgangseksamen er klar og ansøgere med retskrav optages
6. august	2. optagelsesprøve
11. august – 20. august	Ansøgere, der har været til 2. optagelsesprøve, skal til optagelsessamtale
16. august	3. optagelsesprøve (sygeprøve)
20. august – 30. august	Ansøgere, der har været til 3. optagelsesprøve, skal til optagelsessamtale

Reglerne omkring adgangskravene, optagelsesproceduren, optagelsesprøven og den standardiserede vurdering er beskrevet yderligere i bilag 1. I bilag 2 ses endvidere et skema over forskellen mellem de nye og gamle regler i forhold til ansøgere, der optages efter en konkret vurdering.

Optagelse på andre ungdomsuddannelser end de gymnasiale

En ansøger, som ikke er blevet optaget på en gymnasial uddannelse, fordi pågældende ikke havde retskrav på optagelse og heller ikke kunne optages efter en optagelsesprøve og -samtale, får sin ansøgning videresendt til ansøgerens næste prioriterede uddannelsesønske, såfremt det er en anden uddannelsestype, fx 10. klasse eller en erhvervsuddannelse.

Hvis ansøgeren i sin uddannelsesplan ikke har andre ønsker end en gymnasial uddannelse bliver ansøgningen sendt tilbage til de kommunale vejledere. De kommunale vejledere har herefter pligt til at kontakte 15-17-årige unge senest 5 arbejdsdage efter, at de er blevet bekendt med, at den unge ikke følger sin uddannelsesplan.

I nedenstående grafik ses adgangskravene for optagelse på henholdsvis EUD/EUX, 10. klasse og FGU:

EUD/EUX

Adgangskrav:

- 2 i prøvekarakter i dansk og matematik
Manglende opfyldelse udløser optagelsesprøve og -samtale.
- Uddannelsesparat, med 2 i standpunktskarakter i henholdsvis dansk og matematik i 9. og 10. klasse.
Manglende opfyldelse udløser samtale
- Bestå folkeskolens afgangseksamen.
Manglende opfyldelse udløser samtale, hvis øvrige forudsætninger er opfyldt

Der er afholdt optagelsesprøve den 14. juni 2019.
Efterfølgende kan både prøve og samtale afholdes på et af institutionen fastsat tidspunkt.

10. Klasse

Der er ingen adgangskrav, men ansøgeren skal have færdiggjort 9. års skolegang.
Kommunalbestyrelsen skal sikre, at der er plads til ansøgeren.

FGU

Henvender sig til unge under 25, der endnu ikke er parat til at gå i gang med eller gennemføre en ungdomsuddannelse.

Det er den kommunale vejleder, der har ansvaret for at vurdere, om den unge er i målgruppen for FGU.

Der er løbende optag.

1.2 Gennemført kommunikation og vejledning om de nye regler i skoleåret 2018-19

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet (STUK) og Styrelsen for It og Læring (STIL) har fra januar 2019 og frem til uddannelsesstart i august 2019 gennemført en omfattende kommunikations- og vejledningsindsats om de nye adgangskrav og optagelsesregler. Indsatsen har været rettet mod ansøgere/forældre, de kommunale vejledere (tidligere Ungdommens Uddannelsesvejledning), de gymnasiale institutioner og til dels grundskolerne.

Der er således:

- udarbejdet informationsvideoer og grafiske oversigter til de forskellige målgrupper,
- udarbejdet tekstforslag til de standardbreve som de gymnasiale institutioner udsender til ansøgerne,
- udarbejdet en drejebog over optagelsesprocessen til de gymnasiale institutioner,
- udarbejdet vejledning til visse dele af optagelsesbekendtgørelsen,
- afholdt landsdækkende informationsmøder rundt om i landet for den gymnasiale sektor og de kommunale vejledere samt
- afholdt digitale webinarer for den gymnasiale sektor, de kommunale vejledere og grundskolerne.

I bilag 3 findes en samlet oversigt over den gennemførte kommunikations- og vejledningsindsats.

Det samlede vejledningsmateriale kan findes på henholdsvis ug.dk (forældre/ansøgere samt de kommunale vejledere) og uvm.dk (gymnasiale institutioner samt de kommunale vejledere).

1.3 Systemunderstøttelse

Som led i implementeringen af gymnasireformen er it-systemerne, der understøtter optagelsesprocesserne, blevet udbygget.

De nye processer i forbindelse med optagelse af ansøgere på de gymnasiale uddannelser bliver således understøttet i STIL's centrale systemer. I den forbindelse er der udarbejdet et hjælpeværktøj (tjekliste) til at understøtte de gymnasiale institutioners vurdering af, om den enkelte ansøger opfylder adgangskravene. Det er dog institutionens ansvar at træffe afgørelsen og sikre, at ansøgeren opfylder adgangskravene. Tjeklisten viser punkt for punkt, hvorledes ansøgeren opfylder adgangskravene til vedkommendes højst prioriterede uddannelsesønske afhængigt af, om ansøgeren søger om optagelse i forlængelse af 9. eller 10. klasse.

2 Data vedrørende de nye adgangskrav og optagelsesprocessen

Data i nedenstående afsnit er behæftet med nogen usikkerhed, da de er baseret på optagelse.dk, hvor oplysninger ændres løbende. Tallene i de enkelte kategorier vil ikke altid kunne summeres, da opgørelserne er afrundet til nærmeste ti, og da tabellerne ikke medtager "ukendte ansøgere".

2.1 Søgning til de gymnasiale uddannelser i 2019

De gymnasiale uddannelser er de mest søgte ungdomsuddannelser. I 2019 søgte således i alt 47.580¹ elever fra 9. og 10. klasse en gymnasial uddannelse.

Tabel 1. Søgning til de gymnasiale uddannelser fordelt på uddannelser og uddannelsesparathed

	3-årig gymnasial uddannelse	hf
Uddannelsesparate	40.750 (95 pct.)	3.760 (82 pct.)
Ikke-uddannelsesparate	1.950 (5 pct.)	800 (18 pct.)
Samlet søgning ²	42.920	4.660

Ved den afsluttende uddannelsesparathedsvurdering primo juni 2019 blev i alt 2.750 elever (ca. 6 pct.) af ansøgere fra 9. og 10. klasse vurderet ikke-uddannelsesparate. Sammenlignet med de seneste år er det en stigning, som hovedsagelig vurderes at kunne begrundes i de skærpede karakterkrav for at være uddannelsesparat.

Som det fremgår af tabellen nedenfor, var andelen af ansøgere, som blev vurderet ikke-uddannelsesparat til en gymnasial uddannelse i 2014 på samme niveau som i 2019, hvor lidt mere end 6 pct. af ansøgerne blev vurderet ikke-uddannelsesparat. I de mellemliggende år har andelen været 4 pct. Faldet i andelen af ikke-uddannelsesparate elever fra 2015 og frem skyldes formentlig en justering af de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat³.

¹ Ansøgertallet er opgjort ved den afsluttende uddannelsesparathedsvurdering i juni

² Flere elever, som har søgt en gymnasial uddannelse er ikke blevet vurderet til den søgte uddannelse

³ I 2014 blev de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat præciseret til et karaktergennemsnit på 4 af afgivne standpunktskarakterer (tidligere har der ikke været fastsat et karakterkrav til de faglige forudsætninger i uddannelsesparathedsvurderingen)

Tabel 2. Søgning til de gymnasiale uddannelser og fordeling af uddannelsesparate/ikke uddannelsesparate⁴

Ansøgere	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Gymnasial uddannelse, i alt	48.925	49.319	51.249	49.235	48.494	47.580
- Heraf uddannelsesparat	45.949 94 pct.	47.141 96 pct.	49.256 96 pct.	47.365 96 pct.	46.558 96 pct.	44.510 94 pct.
- Heraf ikke-uddannelsesparat	2.976 6 pct.	2.178 4 pct.	1.993 4 pct.	1.870 4 pct.	1.936 4 pct.	2.750 6 pct.

2.2 Ansøgere karakterer fra folkeskolens afgangseksamen

Som det fremgår af tabel 3, har få ansøgere til de gymnasiale uddannelser et gennemsnit i de bundne prøvefag på mindre end 2 (hvor man mister sit restkrav på optagelse).

Tabel 3. Søgning til de gymnasiale uddannelser fordelt på prøvekarakterer i de lovbundne prøver i 9. klasse⁵, antal elever

Prøvekarakterer for 9. og 10. classes ansøgere	3-årig gymnasial uddannelse			hf		
	Uddannelsesparat	Ikke uddannelsesparat	I alt	Uddannelsesparat	Ikke uddannelsesparat	I alt
Under 2	<5	10	10	<5	20	20
Mellem 2 og 3	20	100	120	40	80	120
Mellem 3 og 5	1040	550	1.590	540	280	820
Mellem 5 og 6	2.060	360	2.420	570	120	690
6 eller derover	35.690	640	36.330	2.110	110	2.220

Størstedelen af ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser, der har fået under 2 og mellem 2 og 3, er som forventet vurderet ikke-uddannelsesparat og vil således allerede, som følge af den negative uddannelsesparathedsvurdering, have mistet deres retskrav på optagelse.

2.3 Ansøgere til optagelsesprøve

Af de 5.170 ansøgere, som har gennemført optagelsesprøven til de gymnasiale uddannelser, er størstedelen vurderet ikke-uddannelsesparate. Andre større grupper er ansø-

⁴ Tallene for 2013 til 2018 er baseret på opgørelser fra 1. marts for alle gymnasiale uddannelser, mens tal for 2019 er beregnet på baggrund af oplysninger fra optagelse.dk trukket juni 2019 og kun indeholder ansøgere til treårige gymnasiale uddannelser og hf. Der er derfor en uoverensstemmelse mellem tallene for 2019 og tal tilgængelig på uddannelsesstatistik.dk.

⁵ Der er tale om foreløbige data for karakterindberetningen af prøvekaraktererne for 9. og 10. classes ansøgere

gere, som ikke søger i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse samt ansøgere fra prøvefri 9. eller 10. klasse.

Tabel 4. Elever til optagelsesprøve fordelt på årsagskategori⁶

Årsag	Antal
Ikke uddannelsesparate	1.880 (36 pct.)
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	1.050 (20 pct.)
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	870 (17 pct.)
Manglede 2. fremmedsprog	550 (11 pct.)
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	170 (3 pct.)
Samlet	5.170

2.4 Resultatet af optagelsesprøven⁷

Resultatet af optagelsesprøven for de 5.030 ansøgere⁸, som gennemførte optagelsesprøven er:

Tabel 5. Resultat af optagelsesprøven

	Bestået	Ikke bestået
3-årig gymnasial uddannelse	2.300 (62 pct.)	1.430 (38 pct.)
hf	630 (65 pct.)	340 (35 pct.)
Samlet	2.930	1.770

Blandt de 3.730 ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser, der har været til optagelsesprøve har 62 pct. bestået prøven. Blandt de 970 ansøgere til hf, der har været til optagelsesprøve har 65 pct. bestået prøven.

Af de 42.920 ansøgere, der har søgt en 3-årig gymnasial uddannelse som 1. prioritet efter 9. eller 10. klasse er der 1.190⁹ ansøgere, der ikke har bestået optagelsesprøven,

⁶ Bemærk, at en ansøger kan have flere årsager til, at vedkommende er tilmeldt optagelsesprøven og kan således optræde under flere årskategorier

⁷ 970 ansøgere (16 pct.) er blevet tilmeldt optagelsesprøven, men har ikke gennemført. Disse ansøgere opfylder ikke et eller flere adgangskrav. Det er endnu ukendt, hvor mange der er optaget eller påbegyndt en gymnasial uddannelse primo august 2019. Antallet af ansøgere til de gymnasiale uddannelser indeholder ansøgere fra 9. og 10. klasse og indbefatter derfor ikke ansøgere, der søger uden for skolesystemet. Det medfører usikkerhed i beregningerne af hvor stor en del af ansøgerne der består/ikke består optagelsesprøven.

⁸ Kun ansøgere med en gymnasial uddannelse som 1. prioritet indgår i opgørelsen. Der har således også været ansøgere til optagelsesprøven med eud som første prioritet og ansøgere med ukendt førsteprioritet

⁹ Hertil kommer 300 elever, som har fået under 77 point i optagelsesprøven, men hvor 1. prioriteten af uddannelse er ukendt

svarende til ca. 3 pct. Af de 4.660 ansøgere, der har søgt hf som 1. prioritet efter 9. eller 10. klasse, har 290 ansøgere ikke bestået optagelsesprøven, svarende til ca. 6 pct.

Samlet set har omkring 3 pct. af ansøgere til de gymnasiale uddannelser i forlængelse af 9. eller 10. klasse ikke bestået optagelsesprøven. Det er umiddelbart vanskeligt at sammenligne data med tidligere år, da der er nye kriterier for uddannelsesparathedsvurderingen og optagelsesprøven er blevet obligatorisk for alle elever, som ikke har retskrav på optagelse. De 3 pct. omfatter således blandt andet ansøgere der har været til optagelsesprøve, fordi de er vurderet ikke-uddannelsesparate, mangler 2. fremmedsprog og ikke har aflagt de krævede prøver.

I den seneste opgørelse over resultatet af institutionernes revurdering af ikke-uddannelsesparate ansøgere fra 2015 blev 61 pct. af de negative uddannelsesparathedsvurderinger fastholdt, og ansøgeren blev ikke optaget på den ønskede uddannelse. I forhold til det samlede ansøgstal til de gymnasiale uddannelser i 2015, som var lidt flere end 49.300 ansøgere, svarer det til at ca. 3 pct. af ansøgerne.

Gruppen af ikke-uddannelsesparate ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser er den gruppe af ansøgere, som har den største dumpeprocent i optagelsesprøven på knapt 70 pct. I modsætning hertil har gruppen af ansøgere fra prøvefri 9. eller 10. klasse en dumpeprocent på blot 8 pct. Begge grupper af ansøgere behandles særskilt i afsnit nedenfor.

Tabel 6. Resultat af optagelsesprøven for ansøgere til 3-årig gymnasial uddannelse fordelt på årsagskategori

3-årig gymnasial uddannelse – Optagelsesprøve den 14. juni, 6. august og 16. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	410 (31 pct.)	930 (69 pct.)	1.340
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	790 (93 pct.)	70 (8 pct.)	860
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	600 (71 pct.)	240 (29 pct.)	840
Mangler 2. fremmedsprog	160 (55 pct.)	130 (45 pct.)	290
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	70 (58 pct.)	50 (42 pct.)	120

For ansøgere til hf er gruppen af ikke-uddannelsesparate elever den største gruppe, som var til optagelsesprøven. Omkring halvdelen af disse ansøgere dumpede optagelsesprøven.

Tabel 7. Resultat af optagelsesprøven for ansøgere til 2-årig hf-uddannelse fordelt på årsagskategori

hf – Optagelsesprøve den 14. juni, 6. august og 16. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	290 (55 pct.)	240 (45 pct.)	530
Søgte fra prøvfri 9. eller 10. klasse	10	<5	<20
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	150 (75 pct.)	50 (25 pct.)	200
Mangler fremmedsprog	150 (60 pct.)	100 (40 pct.)	250
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	20 (50 pct.)	20 (50 pct.)	40

2.5 Resultat af optagelsesprøven – særligt for ansøgere fra prøvfri skoler og prøvfri 10. årgange

Ca. 17 pct. af ansøgerne, som har været til optagelsesprøve, har gået i en prøvfri skole eller en prøvfri 10. klasse. Tabellen nedenfor viser denne ansøgergruppes resultater fra optagelsesprøven sammenholdt med ikke-uddannelsesparate elever.

Tabel 8. Elever fra prøvfri skoler – resultat fra optagelsesprøven fordelt på uddannelsesparate/ikke uddannelsesparate elever

3-årig gymnasial uddannelse som 1. prioritet – elever fra prøvfri skoler ^{10[i]}			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
I alt fra prøvfri skoler	790 (92 pct.)	70 (8 pct.)	860
Ikke-uddannelsesparat	20 (67 pct.)	10 (33 pct.)	30
Uddannelsesparat	710 (93 pct.)	50 (7 pct.)	760
Ukendt	60 (86 pct.)	10 (14 pct.)	70

^{10[i]} Datagrundlaget for ansøgere til hf fra de prøvfri skoler vurderes for spinkelt til at kunne give valide data ved en differentiering af elevgrundlaget (2 elever bestod ikke optagelsesprøven den 14. juni)

I modsætning til gruppen af ikke-uddannelsesparate elever er dumpeprocenten for disse elever lav. 8 pct. af elever fra prøvefri skoler bestod ikke optagelsesprøven. Få elever fra de prøvefri skoler var vurderet ikke-uddannelsesparat. Dumpeprocenten for disse elever er på 33 pct. mod en dumpeprocent på 7 pct. for de uddannelsesparate elever fra de prøvefri skoler.

1.950 ansøgere har været til optagelsesprøve, fordi de har valgt en prøvefri 10. årgang eller en 10. klasse, hvor de ikke har opfyldt alle adgangskrav. Af de elever, som opfyldte de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat (mindst 5 i standpunktskarakter) i 9. klasse, bestod 85 pct. optagelsesprøven.

Tabel 9. Elever fra prøvefri 10. årgange og 10. klasse – resultat af optagelsesprøven fordelt på uddannelsesparat/ikke-uddannelsesparat

3-årig gymnasial uddannelse som 1. prioritet – elever fra prøvefri 10. årgange og 10. klasse			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
I alt fra prøvefri 10. årgang og 10. klasse	1.300 (67 pct.)	650 (33 pct.)	1950
Opfyldte adgangsforsætningerne i 9. klasse (over 5 i standpunktskarakterer)	1.030 (85 pct.)	180 (15 pct.)	1210
Opfyldte ikke adgangsforsætningerne i 9. klasse (under 5 i standpunktskarakterer)	140 (25 pct.)	410 (75 pct.)	550

2.6 Resultat af optagelsesprøven – særligt for ansøgere der ikke bestod første optagelsesprøve

460 ansøgere gennemførte mindst to optagelsesprøver, heraf havde 440 en 3-årig gymnasial uddannelse eller hf-uddannelse som førsteprioritet.

Der konstateres en relativ lille beståelsesprocent for de ansøgere, som gennemfører optagelsesprøven to gange. Under en fjerdedel af ansøgere, som søger en 3-årig gymnasial uddannelse, består optagelsesprøven ved efterfølgende forsøg og knapt en tredjedel af ansøgerne til hf består optagelsesprøven ved 2. forsøg.

Tabel 10. Resultat for ansøger, der har gennemført mere end en optagelsesprøve

	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ansøger gymnasiet	60 (19 pct.)	260 (81 pct.)	320
Ansøger hf	30 (30 pct.)	70 (70 pct.)	100

I bilag 4 findes en samlet oversigt med data fra de enkelte optagelsesprøver.

3 Tilbage melding fra undervisningssektoren om implementeringen af de nye adgangskrav og optagelsesprocessen

Som led i evalueringen af implementeringen af de nye adgangskrav og optagelsesprocessen har ministeriet afholdt møder med repræsentanter for 1) elevorganisationerne på grundskole og gymnasieområdet (Danske Gymnasieelevers Sammenslutning, Danske Skoleelever og Erhvervsskolernes Elevorganisation), 2) grundskolerne og de kommunale vejledere (Dansk Friskoleforening, Danmarks Private Skoler, Efterskoleforeningen, Skolelederforeningen og De kommunale vejledere) samt 3) gymnasierne (Danske HF & VUC, Danske Gymnasier, Danmarks Private Skoler, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier).

Overordnede tilbagemeldinger

Helt overordnet fremgår det tydeligt af tilbagemeldingerne fra de forskellige aktører, at adgangskravene vurderes at være komplicerede, og at optagelsesprocessen i år har været vanskelig. Samtlige aktører udtrykker ønske om, at reglerne – i større eller mindre omfang – laves om og forenkles.

Adgangskravene opfattes af aktørerne som samlet set uigennemskuelige og derfor svære at forstå og – for grundskolerne, de kommunale vejledere og gymnasierne – svære at formidle. Flere aktører påpeger i den forbindelse, at dette forhold har medført usikkerhed for ansøgerne omkring deres retsstilling.

Selve optagelsesprocessen opleves af aktørerne som kompliceret, langstrakt, uigennemsigtig og til tider kaotisk. Især de kommunale vejledere og gymnasierne anfører, at de mange administrative lag i optagelsesprocessen, der er indbyrdes afhængige af hinanden, bidrager til at gøre processen bureaukratisk og uigennemsigtig. Konkret påpeges det i den forbindelse, at de meget snævre tidsfrister i optagelsesprocessen giver anledning til problemer, særligt i dette års indkøringsfase, hvor heller ikke systemunderstøttelsen har været optimal.

Aktørerne peger i deres tilbagemeldinger på, at flere ansøgergrupper efter deres opfattelse kommer uretmæssigt i klemme som følge af de nye adgangskrav og optagelsespro-

cessen, herunder særligt 1) ansøgere, der har gået på en prøvefri efterskole i 10. klasse, 2) ansøgere, der har været syge ved en af folkeskolens prøver og 3) ansøgere fra internationale skoler, der har aflagt andre prøver end folkeskolens prøver. Disse eksempler er behandlet nærmere i bilag 6, der gennemgår en række specifikke problemstillinger i forlængelse af de nye regler og procedurer.

Tilbagemeldinger vedrørende optagelsesprøven og -samtalen

Aktørerne er generelt set positive i forhold til selve optagelsesprøvens indhold og beståkravene. Dog angiver enkelte aktører, at da fysik/kemi ikke er obligatorisk i 10. klasse, stiller det elever fra 10. klasse, der ikke har haft fysik/kemi, dårligere ved optagelsesprøven, hvor dette fag indgår.

Aktørerne udtrykker på forskellig vis utilfredshed med selve processen omkring optagelsesprøven og den efterfølgende samtale. De gymnasiale institutioner finder det således uhensigtsmæssigt, at det ikke altid er den institution, der har reserveret plads til en ansøger, der skal afholde en eventuel optagelsesprøve og -samtale med den pågældende. Danske Skoleelever oplyser, at der har været forvirring om, hvor optagelsessamtalen skulle afholdes, og flere aktører på grundskoleområdet anfører, at optagelsessamtalerne er blevet afholdt meget uensartet på de gymnasiale institutioner rundt om i landet og i visse tilfælde er udtryk for ressourcespild.

Flere aktører finder endvidere, at rektor på gymnasiet bør have større råderum i forhold til at vurdere, om en ansøger skal optages på uddannelsen, selvom ansøgeren ikke har bestået optagelsesprøven. Særligt elevorganisationerne ønsker, at rektor skal kunne optage ansøgere på baggrund af ansøgerens motivation for at starte på uddannelsen.

Den tidsmæssige placering af optagelsesprøverne vurderes tillige at være problematisk, særligt som følge af, at nogle ansøgere først meget sent får afklaring på, om de kan optages på en gymnasial uddannelse, hvilket kan give risiko for, at de tabes i systemet. De kommunale vejledere oplever i den forbindelse, at processen trækkes i langdrag for visse ansøgere, der ikke er egnede til gymnasiet, men alligevel ønsker at benytte sig af muligheden for at gå til en ny optagelsesprøve.

Tilbagemeldinger vedrørende ministeriets understøttelsesindsats

Aktørerne udtrykker generelt set anerkendelse af den kommunikations- og vejledningsindsats, der er ydet fra ministeriet.

I forhold til den digitale systemunderstøttelse kvitterer de kommunale vejledere og gymnasierne for, at systemunderstøttelsen på en række punkter er blevet tilført nyttige nye funktionaliteter, der bidrager til at understøtte nye elementer i optagelsesprocessen. De kommunale vejledere og gymnasierne peger dog også på, at der i høj grad er brug for, at systemunderstøttelsen videreudvikles. Der ønskes således bedre digitale overblik undervejs i optagelsesprocessen, herunder digitale tjeklister i forbindelse med uddannelsesparathedsvurderingen i juni. Gymnasierne ønsker tillige en sikring af, at de har det fulde vurderingsgrundlag til rådighed, når de skal afholde optagelsessamtaler med ansøgeren. Hertil peger gymnasierne på, at de har oplevet problemer i samspillet

mellem den centrale systemunderstøttelse og deres egne studieadministrative systemer.

Bilag 5 indeholder en gennemgang af aktørernes forskellige tilbagemeldinger, herunder en mere udførlig gengivelse af en række specifikke problemstillinger, som fremhæves af de forskellige aktører.

4 Sammenfattende evaluering af implementeringen af de nye adgangskrav og optagelsesprocessen

Den overordnede vurdering er, at optagelsesprocessen i 2019 har været præget af usikkerhed 1) dels for ansøgerne, der har haft vanskeligt ved at forstå de nye adgangskrav og optagelsesprocessen samt at få klarhed over deres retstilling, 2) dels for de kommunale vejledere og gymnasierne der har skullet administrere og vejlede om de nye regler.

Det er vurderingen, at usikkerheden især skyldes, at reglerne er meget komplekse, men også at der er tale om nye regler, som det kræver tid at implementere. Det er endvidere vurderingen, at kompleksiteten samlet set har gjort det vanskeligt for gymnasierne at administrere reglerne korrekt.

Kompleksitet i adgangskrav

Kompleksiteten ses blandt andet i den forskel der er på betingelserne for optagelse efter henholdsvis 9. og 10. klasse og mellem optagelse på henholdsvis 2-årige og 3-årige gymnasiale uddannelser. Konkret har kompleksiteten i adgangskravene blandt andet betydet, at det for ansøgere, lærere og kommunale vejledere har været vanskeligt at gennemskue, hvordan ansøgere i 10. klasse kan forbedre deres muligheder for at komme i gymnasiet.

Som følge af kompleksiteten i adgangskravene har det – på trods af en højt prioriteret og ressourcekrævende kommunikations- og vejledningsindsats fra ministeriets side – været vanskeligt at kommunikere indholdet og konsekvenserne af de nye regler til såvel ansøgerne som de kommunale vejledere og gymnasierne. Det er i den forbindelse vurderingen, at kommunikations- og vejledningsindsats overordnet set er lykkedes, men at der dog i forhold til optagelsesprocessen forud for skoleåret 2020-21 fortsat vil være en stor kommunikations- og vejledningsopgave såvel centralt som lokalt.

Et konkret eksempel på vanskelighederne ved at kommunikere og vejlede vedrørende de nye adgangskrav er fx, at det af de nye optagelsesregler fremgår, at det er en betingelse for optagelse, at en ansøger ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangsek-

samen har ”bekræftet det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen”. Det vil altså sige, at en ansøger til fx en 3-årig gymnasial uddannelse som stx ved de lovbundne prøver som udgangspunkt skal have et karaktergennemsnit på 5. Imidlertid kan ansøgeren godt optages, hvis vedkommende blot har et karaktergennemsnit på over 3. Ligesom ansøgeren også vil have retskrav på optagelse, hvis denne får et karaktergennemsnit på mellem 2 og 3 under forudsætning af, at ansøgeren deltager i en vejledningssamtale med den gymnasiale institution. I praksis kan ansøgeren således optages, hvis ansøgeren er vurderet uddannelsesparat, herunder med 5 i gennemsnit i de afsluttende standpunktskarakterer, samt har opnået et gennemsnit på minimum 2 ved de lovbundne prøver og gennemfører en vejledningssamtale.

Kompleksitet i optagelsesproces

Et af de elementer, der har været med til at øge kompleksiteten i selve optagelsesprocessen, har været, at det ifølge loven ikke automatisk er den institution, der har reserveret plads til ansøgeren, der skal vurdere, om ansøgeren kan optages på uddannelsen. Det har medført, at der har været behov for at fastlægge en række relativt komplicerede procedurer for, hvornår der skal gives meddelelser fra den ene institution til den anden.

Kompleksiteten skal ses i sammenhæng med, at der undervejs i optagelsesprocessen findes en række meget korte administrative tidsfrister. De korte tidsfrister er blandt andet en konsekvens af, at resultaterne fra folkeskolens afgangseksamen er blevet afgørende for optagelse, samt at der er indført en centralt stillet optagelsesprøve med faste prøvetidspunkter og ekstern censor. De korte tidsfrister giver i mange tilfælde gymnasiernes udfordringer med tilstrækkeligt hurtigt og sikkert at vurdere, om en ansøger kan optages eller skal indkaldes til optagelsesprøve og -samtale.

Den centrale styring af optagelsesprøverne og placeringen af disse, hvor to af prøverne efter drøftelser med sektoren først afholdes i august, er endvidere medvirkende årsag til, at nogle ansøgere først får meget sen besked på, om de er optaget på en gymnasial uddannelse. De pågældende ansøgere har dermed samtidig meget kort tid til eventuelt at søge ind på en anden ungdomsuddannelse.

Da den gymnasiale optagelsesproces først netop er afsluttet, har det på nuværende tidspunkt ikke været muligt at få overblik over de valgte videre uddannelsesforløb for de ansøgere, der ikke er blevet optaget på en gymnasial uddannelse. STUK og STIL vil snart lave en selvstændig analyse af dette område.

Kompleksitet i øvrige adgangskrav

På trods af, at en del af betingelserne for optagelse på de gymnasiale uddannelser (krav til 2. fremmedsprog, krav om undervisning i bestemte fag og aflæggelse af bestemte prøver samt krav om tidspunktet for ansøgningen) er videreført fra tidligere, vurderer ministeriet, at de pågældende betingelser opleves som skærpede. Det er således en del af disse betingelser, der er medvirkende til, at aktørerne i deres tilbagemeldinger har

peget på, visse ansøgergrupper efter aktørernes opfattelse kommer uretmæssigt i klemme som følge af de nye regler.

Oplevelsen af, at kravene er skærpede skyldes formentligt delvist, at ansøgere, der ikke opfylder en eller flere af de pågældende betingelser, automatisk skal til den nye centralt stillede optagelsesprøve, hvor institutionerne tidligere kunne håndtere tilsvarende situationer med større fleksibilitet i form af institutionens egen konkrete vurdering. Men det skyldes formentligt også i nogen grad, at de tidligere processuelle regler ikke altid er blevet forstået og administreret korrekt på de enkelte institutioner

Data vedrørende optagelse

I år har lidt flere end 47.500 unge søgt en gymnasial uddannelse efter 9. eller 10. klasse. Siden søgetallet toppede i 2016 med flere end 51.000 ansøgere, er der sket et årligt fald i ansøgstallet med rundt regnet omkring 1000 ansøgere hvert år, hvilket primært vurderes at kunne tilskrives demografiske ændringer.

Efter afholdelse af de tre centralt stillede optagelsesprøver i år viser data, at der med de nye regler og den nye prøve samlet set er ca. 1480 ansøgere fra 9. eller 10. klasse, svarende til omkring 3 pct. af samtlige ansøgere til de gymnasiale uddannelser i forlængelse af 9. eller 10. klasse, der ikke har bestået optagelsesprøven i forhold til deres 1. prioriterede uddannelse, og som dermed i udgangspunktet ikke kan optages på den pågældende uddannelse, med mindre der foreligger helt særlige omstændigheder.

Det er vanskeligt at sammenligne dette med data fra tidligere år. Det skyldes blandt andet, at kriterierne for at blive vurderet uddannelsesparat er skærpet med gymnasierformen, og at den centralt stillede optagelsesprøve er blevet obligatorisk for langt størstedelen af de ansøgere, der ikke har retskrav på optagelse. De 3 pct. omfatter således blandt andet ansøgere, der har været til optagelsesprøve, fordi de er vurderet ikke-uddannelsesparate, mangler 2. fremmedsprog, eller ikke har aflagt de krævede prøver.

I den seneste opgørelse over resultatet af institutionernes revurdering af ikke-uddannelsesparate ansøgere fra 2015 blev 61 pct. af de negative uddannelsesparathedsvurderinger fastholdt, og ansøgeren blev ikke optaget på den ønskede uddannelse. I forhold til det samlede ansøgstal til de gymnasiale uddannelser i 2015, som var lidt flere end 49.300 ansøgere, svarer det til at ca. 3 pct. af ansøgerne.

På baggrund af de foreliggende data er en foreløbig og meget forsigtig vurdering, at der med de nye regler er sket relativt få forskydninger med hensyn til fx antallet af afviste ansøgere sammenlignet med tidligere år. Det vil først senere være muligt at lave en sammenligning med de foregående år i forhold til ansøgstallet og den efterfølgende faktiske tilgang af elever på uddannelserne.

Systemunderstøttelse

På baggrund af de ønsker der er fremkommet i evalueringen vil STIL arbejde videre med de systemunderstøttende it-systemer frem mod næste optagelsesrunde. Det er dog STIL's vurdering, at der forestår et større arbejde, der ikke forventes endeligt afsluttet til næste optagelsesrunde.

I bilag 6 findes en nærmere gennemgang af en række specifikke problemstillinger, som er blevet fremhævet af de forskellige aktører i optagelsesprocessen.

Bilag 1 – Regler

Aftale om styrkede gymnasiale uddannelser

Den 3. juni 2016 indgik Venstre, Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og det Konservative Folkeparti en aftale om styrkede gymnasiale uddannelser.

Et af hovedelementerne i aftalen var at sikre en målrettet indgang til de gymnasiale uddannelser. Det fremgår således af aftalen, at:

”Et stigende antal unge starter i dag på en gymnasial uddannelse, selvom de har svage faglige forudsætninger for at gennemføre. Det er vigtigt, at de unge vælger den uddannelse, der passer bedst til dem og deres faglige forudsætninger. Forligskredsen er derfor enige om at målrette indgangen til de gymnasiale uddannelser, så de unge, der optages, er klar til at leve op til de faglige krav, der stilles for at følge undervisningen og gennemføre uddannelsen.”

Med aftalen blev der på denne baggrund indført krav om, at ansøgere til ungdomsuddannelser skal have bestået en egentlig afgangseksamen fra folkeskolen. Der blev ligeledes stillet skærpede krav til ansøgernes uddannelsesparathed i forhold til de gymnasiale uddannelser. Samtidig fremgår det af aftalen, at ansøgerne på samme måde som tidligere skal opfylde en række yderligere betingelser for at opnå retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse.

I aftalen fremgår det således, at:

”Forligskredsen er enig om at stille krav til elevernes faglige forudsætninger ved at indføre et krav om, at elever fremover skal have bestået folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver som fremadrettet kaldes afgangseksamen, hvis eleven søger en ungdomsuddannelse. Kravet gælder upåagtet hvilken ungdomsuddannelse den unge søger.”

”For at styrke elevernes faglige forudsætninger er forligskredsen samtidig enig om at skærpe kravene til uddannelsesparathed til en gymnasial uddannelse.”

”Dette niveau [niveauet fra uddannelsesparathedsvurderingen] skal bekræftes ved elevens resultater ved folkeskolens afgangseksamen.”

”Ligesom i dag skal eleverne for at opnå retskrav til optagelse på en gymnasial uddannelse i øvrigt opfylde de øvrige krav til optagelse, herunder at de har modtaget prøveforberedende undervisning i tysk eller fransk fra 5. til 9. klasse, har aflagt folkeskolens obligatoriske prøver efter 9. klasse i

tysk eller fransk, hvis prøven er udtrukket, og har søgt om optagelse i umiddelbar forlængelse af 9. eller 10. klasse.”

Det følger af aftalen, at ansøgere, der ikke opnår retskrav på optagelse, alligevel kan optages på en gymnasial uddannelse. Ansøgere til de gymnasiale uddannelser kan altså af den 1. prioriterede uddannelsesinstitution få foretaget en revurdering af deres faglige, personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen. Det fremgår i den forbindelse af aftalen, at:

”Optagelsesprøve og samtale på en gymnasial uddannelsesinstitution følger kravene i nærværende aftale om reform af de gymnasiale uddannelser. Revurderingen baseres på en centralt stillet faglig prøve. Kun i helt særlige tilfælde vil det være muligt at blive optaget på en gymnasial uddannelse alene via samtale, hvis man ikke lever op til de faglige krav.”

I aftalen er det forudsat, at nogle unge, med de nye adgangskrav, ikke vil kunne påbegynde en gymnasial uddannelse. Det er således anført, at:

”Med indførelse af adgangsforsætninger vil nogle unge ikke kunne påbegynde en gymnasial uddannelse. Et godt alternativ til de gymnasiale uddannelser er en erhvervsuddannelse, herunder erhvervsuddannelser som tilbyder fag på gymnasialt niveau (eux). Derudover eksisterer der en række uddannelsesforberedende og beskæftigelsesrettede tilbud, (...)”

Aftalen om styrkede gymnasiale uddannelser blev implementeret ved lov nr. 1716 af 27. december 2016 om de gymnasiale uddannelser og i en følgelov, der ændrede en række andre love. Reglerne om optagelse på de gymnasiale uddannelser trådte i kraft i forbindelse med optagelse til skoleåret 2019/2020. Dog fik ansøgere til hf allerede fra skoleåret 2017-18 mulighed for at blive optaget på uddannelsen i direkte forlængelse af 9. klasse. Kravene til adgangsforsætninger blev fastsat direkte i loven, mens procedurerne for optagelse af ansøgerne efterfølgende er fastsat ved bekendtgørelse om optagelse på de gymnasiale uddannelser og om kapacitetsfastsættelse på institutioner for almen-gymnasiale uddannelser og til dels ved bekendtgørelse om ved bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

Adgangskrav

Uddannelsesparathedsvurderingen

Såvel i dag som tidligere er en af betingelserne for at opnå retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse direkte fra 9. eller 10. klasse, at ansøgeren er uddannelsesparat. Uddannelsesparathedsvurderingen er en helhedsvurdering af ansøgerens personlige, faglige og sociale forudsætninger for at gennemføre en ønsket ungdomsuddannelse.

Før gymnasireformen var det et krav, at ansøgere til de gymnasiale uddannelser skulle opnå mindst 4,0 i gennemsnit af standpunktskaraktererne i 8. klasse for at opfylde de

faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat. Herudover skulle ansøgeren vurderes at opfylde kravene til de personlige og sociale forudsætninger.

Med gymnasireformen blev kravene til de faglige forudsætninger for at blive vurderet uddannelsesparat til en 3-årig gymnasial uddannelse skærpet. Det er således en forudsætning, at en ansøger til en 3-årig gymnasial uddannelse skal have minimum 5,0 i gennemsnit af de afsluttende standpunktskarakterer for at opfylde de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat. I forhold til uddannelsen til hf-eksamen er kravet, at ansøgeren skal have mindst 4,0 i gennemsnit i standpunktskarakterer.

Uddannelsesparathedsvurderingen rummer fortsat tillige en vurdering af ansøgerens personlige og faglige forudsætninger for at gennemføre den ønskede gymnasiale uddannelse.

Hvis ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at være uddannelsesparat i forhold til enten de personlige, sociale eller faglige forudsætninger eller en flerhed af disse, kan ansøgeren dog alligevel opnå retskrav på optagelse, hvis ansøgeren opnår mindst 6,0 i gennemsnit i de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. Det er i den forbindelse en forudsætning, at ansøgeren opfylder de øvrige betingelser for at opnå retskrav på optagelse til den pågældende uddannelse.

Karakterkrav

Som noget nyt er der med gymnasireformen indført en række krav til ansøgerens karakterer i forbindelse med folkeskolens afgangseksamen som betingelse for at opnå retskrav på optagelse på en gymnasial uddannelse.

Det er således nu en betingelse, at ansøgere, der søger om optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse direkte fra 9. eller 10. klasse, og ansøgere, der søger om optagelse på uddannelsen til hf-eksamen direkte fra 9. klasse, har bestået folkeskolens afgangseksamen. Endvidere er det en betingelse, at de pågældende ansøgere ved resultatet af de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen bekræfter det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen. Det vil sige, at ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser som udgangspunkt skal have et karaktergennemsnit af de lovbundne prøver på mindst 5,0. Tilsvarende skal ansøgere til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen ved de lovbundne prøver have et karaktergennemsnit på mindst 4,0.

Ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser direkte fra 9. klasse eller 10. klasse bevarer dog deres retskrav på optagelse på den ønskede gymnasiale uddannelse, såfremt de ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen får et karaktergennemsnit på mindst 3,0. Hvis karaktergennemsnittet ligger mellem 2,0 og 3,0 vil ansøgerne kunne bevare retskravet på optagelse, såfremt ansøgeren deltager i en vejledningssamtale på den gymnasiale institution.

Muligheden for at blive optaget på uddannelsen uden at bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen ved resultatet af de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen gælder imidlertid ikke for ansøgere til den 2-årige uddannelse til

hf-eksamen direkte fra 9. klasse. Disse ansøgere skal således blandt andet opnå et karaktergennemsnit på mindst 4,0 ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen for at opnå retskrav på optagelse.

I forhold til ansøgere til den 2-årige hf-eksamen direkte fra 10. klasse stilles der hverken krav til, at ansøgeren har bestået folkeskolens afgangseksamen eller har opnået et bestemt gennemsnit ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen. Derimod stilles der som noget nyt krav om, at ansøgeren opnår mindst 2,0 i karaktergennemsnit i henholdsvis fagene dansk og matematik i 10.-klasseprøverne.

Ansøgere, der søger om optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse direkte fra 10. klasse, har mulighed for at opnå gunst ved beregningen af, om ansøgeren opfylder betingelsen om at bekræfte det faglige niveau fra uddannelsesparathedsvurderingen ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen (5,0 i gennemsnit) samt ved beregning af, om ansøgere, der er vurderet ikke-uddannelsesparate, opnår et gennemsnit på mindst 6,0 ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen.

Ansøgere, der søger om optagelse på uddannelsen til den 2-årige hf-eksamen direkte fra 10. klasse har på tilsvarende måde mulighed for at opnå gunst ved beregningen af, om ansøgeren, såfremt denne er vurderet ikke-uddannelsesparat, opnår et gennemsnit på mindst 6,0 ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen.

At opnå gunst vil sige, at karakterer fra prøver, som ansøgeren har aflagt ved afslutningen af 10. klasse, medregnes ved opgørelsen af, om de ovenfor anførte betingelser er opfyldt, såfremt det er til gunst for ansøgeren.

Hertil kommer der en mulighed for, at ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser direkte fra af 10. klasse, kan forbedre karaktererne fra folkeskolens afgangseksamen i fagene dansk, engelsk og matematik ved at aflægge prøve i fagene på 9. klasseniveau. På denne måde kan ansøgeren i 10. klasse forbedre sine muligheder for at opnå retskrav i forhold til de adgangsforudsætninger, der vedrører et karaktergennemsnit fra de lovbundne prøver fra 9. klasse, samt kravet om at have bestået folkeskolens afgangseksamen.

Denne mulighed er ikke relevant for ansøgere, der søger om optagelse på uddannelsen til hf-eksamen efter 10. klasse, idet et af adgangskravene i den forbindelse er, at ansøgeren i 10. klasse skal have aflagt prøve i dansk, engelsk og matematik som 10.-klasseprøver.

Øvrige adgangskrav

Udover at være vurderet uddannelsesparat og opfylde de nye karakterkrav skal ansøgere til de gymnasiale uddannelser opfylde en række øvrige betingelser for at have retskrav på optagelse. Disse krav, der beskrives nedenfor, er ikke ændret i forbindelse med gymnasireformen.

Hvis ansøgeren søger om optagelse direkte fra 9. klasse, skal ansøgeren have afsluttet undervisning på 9. klassetrin i henhold til folkeskoleloven eller have gennemført en undervisning, der står mål hermed. Tilsvarende skal en ansøger, der søger om optagelse direkte fra 10. klasse, have afsluttet 10. klasse.

Ansøgeren skal endvidere søge om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse. Det er yderligere en betingelse for at opnå retskrav, at ansøgningen er rettidig. Det er i den forbindelse fastsat i bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering, uddannelsesplaner og procedurer ved valg af ungdomsuddannelser, at ansøgningen senest 1. marts skal være underskrevet og afsendt af forældremyndighedens indehaver eller at ansøgeren selv, hvis ansøgeren ikke er undergivet forældremyndighed, via optagelse.dk.

Det er endvidere en betingelse, at alle ansøgere skal have modtaget prøveforberedende undervisning i 2. fremmedsprog i 5.-9. klasse i folkeskolen eller prøveforberedende undervisning, der står mål hermed. Særligt for ansøgere til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen direkte fra 10. klasse er det tillige et krav, at ansøgeren har aflagt prøve i 2. fremmedsprog, hvis faget er blevet udtrukket for ansøgeren ved afslutningen af 9. klasse.

For ansøgere til en 3-årig gymnasial uddannelse direkte fra 9. eller 10. klasse eller til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen direkte fra 9. klasse er det en betingelse, at ansøgeren har aflagt folkeskolens obligatoriske 9. klasseprøver ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin.

For at opnå retskrav til de 3-årige gymnasiale uddannelser og den 2-årige uddannelse til hf-eksamen direkte fra 10. klasse er det også en betingelse, at ansøgeren har modtaget undervisning i dansk, engelsk og matematik og efterfølgende aflagt prøve i disse fag. For ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser kan prøverne aflægges som enten 9.- eller 10.-klasseprøver, mens prøverne for ansøgere til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen skal aflægges som 10.-klasseprøver.

Endelig er det et krav, at ansøgere til den 2-årige uddannelse til hf-eksamen direkte fra 10. klasse har aflagt folkeskolens fælles 9. klasseprøve i fysik/kemi, biologi og geografi ved afslutningen af undervisningen på 9. klassetrin eller 10. klasseprøve i fysik/kemi ved afslutningen af undervisningen på 10. klassetrin.

De ovenstående kriterier for at have retskrav på optagelse er som anført ikke nye, men var ligeledes gældende efter de tidligere regler.

Optagelse efter konkret vurdering

Ansøgere, der søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse

Ansøgere, der søger om optagelse på en gymnasial uddannelse direkte fra 9. eller 10. klasse, men ikke har retskrav på optagelse, har mulighed for at blive optaget på den ønskede uddannelse efter en konkret vurdering foretaget af den 1. prioriterede institution. Institutionen skal foretage vurderingen på baggrund af en centralt stillet optagelsesprøve og en optagelsessamtale. Dog gælder dette ikke for ansøgere til uddannelsen

til hf-eksamen direkte fra 9. klasse, der alene kan optages på baggrund af reglerne om retskrav.

Gruppen af ansøgere, der ikke har retskrav på optagelse, omfatter:

- ansøgere, der kommer fra prøviefrie grundskoler,
- ansøgere med en negativ uddannelsesparathedsvurdering, og som ikke har et karaktergennemsnit på mindst 6,0 i de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen,
- ansøgere, der har aflagt prøver med udgangspunkt i et internationalt program,
- ansøgere, der ikke opfylder betingelserne i forhold til 2. fremmedsprog,
- ansøgere, der *ikke* har aflagt alle obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klasse, herunder ansøgere, der har været syge ved en eller flere af prøverne (dog ikke ved ansøgning til hf-eksamen direkte fra 10. klasse),
- ansøgere, der har søgt for sent,
- ansøgere, der ikke har bestået folkeskolens afgangseksamen (dog ikke ved ansøgning til hf-eksamen direkte fra 10. klasse),
- ansøgere, der ikke har fået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i de lovbundne prøver (gælder ikke ved optagelse til hf-eksamen direkte fra 10. klasse),
- ansøgere direkte fra 10. klasse, der ikke har modtaget undervisning i og herefter aflagt de relevante prøver i dansk, engelsk og matematik, herunder ansøgere, der har været syge ved en eller flere af prøverne, samt
- ansøgere til hf-eksamen direkte fra 10. klasse, der ikke har opnået mindst 2,0 i karaktergennemsnit i henholdsvis fagene dansk og matematik i 10.-klasseprøverne.

En ansøger vil være optagelsesberettiget, hvis institutionens leder ud fra en helhedsbetragtning vurderer, at ansøgeren kan påbegynde og gennemføre den ønskede uddannelse. I helhedsvurderingen inddrages ansøgerens faglige, personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

Den centralt stillede optagelsesprøve har fokus på at afdække ansøgerens faglige niveau, mens samtalen også skal være med til at afdække ansøgerens personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

Hvis optagelsesprøven viser, at ansøgeren ikke lever op til de faglige krav, kan ansøgeren kun i helt særlige tilfælde optages på uddannelsen på trods heraf. Det vil sige i tilfælde, hvor en ansøger, der på grund af særlige indlæringsmæssige vanskeligheder, fx ordblindhed, talblindhed m.v., ikke har bestået optagelsesprøven, men ved prøvebesvarelsen og optagelsessamtalen har vist, at ansøgeren på trods af de indlæringsmæssige udfordringer har gode faglige forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

I tilfælde, hvor ansøgeren har bestået optagelsesprøven, skal institutionens vurdering primært vedrøre, om ansøgeren herudover har de tilstrækkelige personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre uddannelsen.

Optagelsesprøven

Der afholdes hvert år tre centralt stillede optagelsesprøver for ansøgere, der ikke har retskrav på optagelse, herunder ansøgere, der ikke søger om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse.

1. optagelsesprøve, der ligger i medio juni, er blandt andet for ansøgere fra prøvefri skoler og ansøgere, der har en negativ uddannelsesparathedsvurdering.
2. optagelsesprøve, der ligger primo august, er først og fremmest for ansøgere, der ikke består folkeskolens afgangseksamen. Prøven kan dog tillige anvendes som andet prøveforsøg og sygeprøve i forhold til den tidlige optagelsesprøve.
3. optagelsesprøve (sygeprøven) ligger medio august og tilbydes primært til ansøgere, der var syge til 2. optagelsesprøve eller ønsker at anvende prøven som andet prøveforsøg.

Med den tidsmæssige placering af optagelsesprøverne får langt størstedelen af ansøgere besked om optagelse på uddannelsen omkring sommerferiens start.

Optagelsesprøven og den efterfølgende samtale skal afholdes af den institution, som ansøgeren har prioriteret højest i sine uddannelsesønsker (den prøveafholdende institution). Det gælder uanset om ansøgeren som led i elevfordelingen har fået reserveret plads på en anden institution end den 1. prioriterede.

I de tilfælde, hvor ansøgeren har fået reserveret plads på en anden institution end den prøveafholdende institution, skal den institution, der har reserveret plads til ansøgeren, give besked til den prøveafholdende institution, når institutionen konstaterer, at ansøgeren skal til optagelsesprøve og -samtale.

Den prøveafholdende institution fastsætter, hvor optagelsesprøven geografisk skal foregå. Institutionen kan således i særlige tilfælde tillade, at prøven for en enkelt ansøger eller for grupper af ansøgere afholdes et andet sted end på den prøveafholdende institution. Optagelsesprøven afholdes under ansvar af den prøveafholdende institution - det gælder uanset hvor prøven afholdes.

Optagelsesprøven afspejler kravene i folkeskolens afgangseksamen med særligt fokus på de krav, der stilles for at kunne gennemføre en gymnasial uddannelse.

Opgaverne i prøven er enkeltfaglige opgaver inden for hvert af fagene dansk, matematik, engelsk og fysik/kemi, som er bundne prøvefag i folkeskolens afgangseksamen. Opgaverne udformes og bedømmes på en sådan måde, at de tester, om ansøgerens niveau svarer til karakteren 4 fra folkeskolen.

Prøvens varighed er fire timer, og eleverne kan frit disponere tiden mellem opgaverne i de fire fag.

Der kan opnås et samlet pointtal på 100 fordelt med 25 point til hvert af de fire fag. Efter en justering af bestå-kravene i august 2019 er der ikke længere krav om, at den enkelte ansøger både skal bestå hvert enkelt fag i prøven og prøven samlet set.

For at bestå skal ansøgeren derfor som udgangspunkt have samlet mindst 60 point i forhold til uddannelsen til hf-eksamen og samlet mindst 80 point i forhold til de 3-årige gymnasiale uddannelser. Bestå-grænserne bliver dog justeret efter hver enkelt optagelsesprøve på baggrund af det samlede udfald af den enkelte prøve på landsplan. I år blev bestå-grænsen således konkret efter hver enkelt optagelsesprøve sat til 77 point for ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser og 57 point for ansøgere til uddannelsen til hf-eksamen.

Ansøgere, der ikke søger om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse

For ansøgere, der ikke søger om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse, gælder det, at de skal til optagelsesprøve- og samtale, jf. ovenfor beskrevet, hvis de ønsker optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Hvis de derimod ønsker optagelse på uddannelsen til hf-eksamen, kan de optages på baggrund af en såkaldt standardiseret vurdering.

Ved den standardiserede vurdering ser institutionen bl.a. på, om ansøgeren kan dokumentere eller godtgøre, at ansøgeren – hvis den pågældende havde søgt om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse – i øvrigt ville have haft krav på optagelse. Herudover vil det indgå i vurderingen, hvilke uddannelses- og erhvervsmæssige aktiviteter m.v. ansøgeren har deltaget i efter 9. eller 10. klasse, og på hvilken måde disse aktiviteter har kunnet udvikle den pågældendes forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen. Det er den enkelte institution, der på baggrund af den standardiserede vurdering afgør, om ansøgeren har tilstrækkelige faglige, sociale og personlige forudsætninger for at påbegynde og gennemføre uddannelsen.

Gruppen af ansøgere, der ikke søger om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse, omfatter ansøgere, der:

- har været på udlandsophold,
- har taget et prøvefrit 10. skoleår og dermed i lovens forstand ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 10. klasse,
- har arbejdet et år eller
- af andre grunde ikke søger om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse.

I forhold til ansøgere, der skal på et uddannelsesophold i udlandet, findes der dog en mulighed for, at ansøgeren kan søge om optagelse direkte fra 9. eller 10. klasse og efterfølgende kan søge den institution, som vedkommende har fået reserveret plads på om tilladelse til udskudt uddannelsesstart.

De tidligere gældende regler

Efter de tidligere gældende regler kunne de gymnasiale institutioner optage ansøgere, der ikke havde retskrav på optagelse, på baggrund af en konkret vurdering. Der blev ikke

i den forbindelse sondret mellem ansøgere, der søgte om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse, og øvrige ansøgere. Institutionens vurdering baserede sig bl.a. på ansøgerens standpunktskarakterer, prøvekarakterer, eventuelle udtalelser om ansøgerens kvalifikationer m.v. Hvis institutionen fandt det relevant kunne der også iværksættes en faglig test i et eller flere fag.

I tilfælde, hvor en ansøger til de 3-årige gymnasiale uddannelser ikke havde aflagt folkeskolens obligatoriske prøver efter 9. klasse, var der imidlertid krav om, at den pågældende for at kunne blive optaget på baggrund af en konkret vurdering skulle aflægge en obligatorisk optagelsesprøve. For ansøgere til den 2-årige hf-uddannelse var der krav om obligatorisk optagelsesprøve, såfremt ansøgeren ikke havde aflagt de efter reglerne krævede prøver.

Hvis den manglende prøveafleggelse imidlertid skyldtes dokumenteret sygdom, kunne ansøgeren optages på uddannelsen og herefter aflægge den eller de manglende prøver efter folkeskolens regler om sygeprøver. De pågældende ansøgere skulle således ikke til den obligatoriske optagelsesprøve.

Den obligatoriske optagelsesprøve, der på daværende tidspunkt var lokalt stillet af den pågældende institution, skulle bestå af delprøver i dansk, engelsk og matematik samt en delprøve i enten 2. fremmedsprog eller fysik/kemi.

Procedureregler i forbindelse med optagelsen

Reservationssystemet

De nye adgangskrav medfører, at det først endeligt kan vurderes, om en ansøger opfylder adgangsforsætningerne til en gymnasial uddannelse efter aflæggelse af folkeskolens afgangseksamen og en eventuel optagelsesprøve og -samtale.

På denne baggrund er der blevet indført et reservationssystem, så ansøgerne allerede i foråret får reserveret en plads på den institution, hvor de efterfølgende vil blive optaget, såfremt de opfylder adgangskravene.

Med reservationssystemet sikres det, at ansøgerne tidligt vil få mest mulig klarhed over deres kommende uddannelsessituation. De vil således tidligt få besked om, hvilken institution de vil blive optaget på, såfremt de efterfølgende opfylder adgangsforsætningerne. De vil imidlertid først få endelig besked om optagelse på uddannelsen, når folkeskolens afgangseksamen og eventuelt optagelsesprøve og -samtale er afholdt.

Reservationssystemet gælder for alle ansøgere, der rettidigt søger om optagelse, det vil sige, både ansøgere, der forventes at have retskrav på optagelse, og ansøgere, der forventes at skulle til optagelsesprøve og samtale eller standardiseret vurdering. Der gøres således ikke forskel på ansøgernes rettigheder afhængig af, om de viser sig senere at have retskrav på optagelse eller optages på baggrund af en optagelsesprøve og efterfølgende -samtale eller en standardiseret vurdering.

Proces for de ansøgere, som ikke optages på deres 1. prioritetsønske

De ansøgere, som ikke optages på en gymnasial uddannelse, sendes videre til det næste prioriterede uddannelsesønske, såfremt det er en anden uddannelsestype, fx 10. klasse eller erhvervsuddannelse.

For ansøgere, som ikke har andre ønsker end en gymnasial uddannelse i deres uddannelsesplan, sender uddannelsesinstitutionen ansøgningen tilbage til de kommunale vejledere. De kommunale vejledere har herefter pligt til at kontakte 15-17-årige unge senest 5 arbejdsdage efter, at de er blevet bekendt med, at den unge ikke følger sin uddannelsesplan.

Bilag 2 - Skema, der viser forskellen mellem de nye og de gamle regler i forhold til ansøgere, der optages på baggrund af en konkret vurdering

Regelgrundlag Ansøgertype	De gældende optagelsesregler	De tidligere gældende regler
Ansøger fra prøvfri grundskole i direkte forlængelse af 9. klasse eller 10. klasse	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> . Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse	Konkret vurdering med krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> . Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.
Ansøger fra international skole, der har aflagt prøver med udgangspunkt i et internationalt program (direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse)	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> . Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse	Konkret vurdering med krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> . Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.
Ansøger, der har gået på en prøvfri 10. årsgang og søger optagelse i direkte forlængelse heraf	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> .	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test ved optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Dog krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> , hvis ansøgeren ikke i 9. klasse har aflagt folkeskolens obligatoriske prøver. Konkret vurdering med krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> ved optagelse på uddannelsen til hf.

Ansøgere med en negativ uddannelsesparathedsvurdering i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u>, med mindre ansøgeren har et karaktergennemsnit på mindst 6,0 i de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse med mindre ansøgeren har et karaktergennemsnit på mindst 6,0 i de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test. Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.
Ansøger, der skal på udlandsophold og ønsker at starte på uddannelsen i direkte forlængelse heraf	Mulighed for at søge om <u>udskudt uddannelsesstart</u> på den institution, hvor ansøgeren er optaget. Ansøgere, der ikke har fået tilladelse til udskudt uddannelsesstart: - Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u>, ved optagelse til 3-årig gymnasial uddannelse. - <u>Standardiseret vurdering</u> ved optagelse på uddannelsen til hf-eksamen.	Mulighed for at søge om <u>udskudt uddannelsesstart</u> på den institution, hvor ansøgeren er optaget. Ansøgere, der ikke har fået tilladelse til udskudt uddannelsesstart kunne optages efter en konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test.
Ansøgere, der har arbejdet et år, herunder med arbejde i en elevorganisation	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u>, ved optagelse til 3-årig gymnasial uddannelse. <u>Standardiseret vurdering</u> ved optagelse på uddannelsen til hf-eksamen.	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test.

Ansøger, der har søgt om optagelse for sent i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse.	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test. Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.
Ansøgere, der ikke opfylder betingelserne i forhold til 2. fremmedsprog i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse.	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test. Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.
Ansøgere, der ikke har aflagt alle obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klasse, herunder ansøgere, der har været syge ved en eller flere af prøverne (direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse)	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> ved optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Kan uanset manglende aflæggelse af prøver efter 9. klasse have retskrav på optagelse på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 10. klasse. Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse.	Konkret vurdering med krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u>. Ved dokumenteret <u>sygdom</u> kunne ansøgeren dog optages uden den obligatoriske optagelsesprøve, såfremt ansøgeren i stedet for aflagde den eller de manglende prøver efter folkeskolens regler om sygeprøver. Kan uanset manglende aflæggelse af prøver efter 9. klasse have retskrav på optagelse på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 10. klasse. Muligheden for optagelse på hf efter 9. klasse fandtes ikke.

Ansøgere, der ikke har bestået folkeskolens afgangseksamen (direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse)	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> ved optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse. Kan uanset en ikke bestået afgangseksamen have retskrav på optagelse på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 10. klasse.	Nyt optagelseskrav.
Ansøgere, der ikke har fået et karaktergennemsnit på mindst 2,0 i de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen (direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse)	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> ved optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse. Kan uanset karaktergennemsnittet fra 9. klasse have retskrav på optagelse på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 10. klasse.	Nyt optagelseskrav.
Ansøgere, der ikke har fået et karaktergennemsnit på mindst 3,0 i de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen (direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse)	<u>Vejledningssamtale</u> ved optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen i direkte forlængelse af 9. klasse. Kan uanset karaktergennemsnittet i 9. klasse have retskrav på optagelse på uddannelsen til hf-	Nyt optagelseskrav.

	eksamen i direkte forlængelse af 10. klasse.	
Ansøger til hf-eksamen efter 9. klasse	Kan alene optages på baggrund af retskrav.	Ny regel Tidligere kunne ansøgere til hf først optages efter 10. klasse.
Ansøgere fra 10. klasse, der ikke har modtaget undervisning i og herefter aflagt de relevante prøver i dansk, engelsk og matematik, herunder ansøgere, der har været syge ved en eller flere af prøverne	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u>	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test ved optagelse til 3-årig gymnasial uddannelse Konkret vurdering med krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> ved optagelse til hf. Ved dokumenteret <u>sygdom</u> kunne ansøgeren dog optages uden den obligatoriske optagelsesprøve, såfremt ansøgeren i stedet for aflagde den eller de manglende prøver efter folkeskolens regler om sygeprøver.
Ansøgere til hf-eksamen efter 10. klasse, der ikke har opnået mindst 2,0 i karaktergennemsnit i henholdsvis fagene danske og matematik	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u>	Nyt optagelseskrav
Generelt om ansøgere, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse.	Konkret vurdering på baggrund af <u>centralt stillet optagelsesprøve og efterfølgende optagelsessamtale</u> ved optagelse til 3-årig gymnasial uddannelse. <u>Standardiseret vurdering</u> ved optagelse på uddannelsen til hf-eksamen.	Konkret vurdering, herunder evt. ved brug af faglig test. Dog krav om obligatorisk, men <u>lokalt stillet optagelsesprøve</u> , hvis ansøgeren ikke havde aflagt relevante prøver ved afslutningen af 9. eller 10. klasse.

Bilag 3 – Kommunikation og vejledning ift. optagelsesprocessen på de gymnasiale uddannelser 2018/2019

Hvornår?	Hvad?	Indhold
Uge 50	Optagelsesbekendtgørelsen udstedes og sendes til de gymnasiale institutioner, ledsaget af et hyrdebrev.	Udsendelse af brev til gymnasiale institutioner og UU om den planlagte informationsindsats, optagelsesprøver og optagelsesproces og hovedlinjerne i de nye regler. Derudover var vedlagt indbydelse til informationsmøder 3 steder i landet om optagelsesreglerne.
Uge 50	Informationen på uvm.dk om de nye adgangskrav opdateres, så de fremstår mere brugerorienterede.	Alle informationer om nuværende optagelseskrav erstattes af reglerne for optagelse 2019
Uge 51	FAQ om de nye adgangskrav og hovedlinjer i de nye optagelsesregler målrettet ansøgere og forældre lægges på ug.dk. FAQ om de nye adgangskrav og optagelsesregler målrettet grundskoler, UU-centre og gymnasier lægges på uvm.dk.	
Uge 51	Vejledningstjeneste tilknyttet ug.dk styrkes i form af særligt team, som er tilgængelig via telefonhotline, chat og e-mail alle ugens dage.	
2019 Uge 1	Oplysningskampagne i form af kort video og grafik.	De nye adgangskrav og proces for optagelse lanceres på ug.dk og deles/linkes til fra uvm.dk samt UVM's sociale medieplatforme. Parallelt oplyses også om eud-adgangskravene.

Uge 1	Grafiske oversigter over de nye adgangskrav og optagelsesregler sendes til UU-vejledere, grundskoler og gymnasier, sammen med ovennævnte video målrettet ansøgere og forældre, så skolerne og UU-centrene kan anvende den i deres vejledning af ansøgere.	
Uge 2-3	Stormøder 9/1, 10/1 og 14/1.	Møderne afholdes i Taastrup, Odense og Århus om de nye adgangskrav og optagelsesregler for UU'ere, ledere og andre medarbejdere på gymnasierne.
Uge 3	Webinarer afholdt for vejledere på grundskoler og UU-centre.	Oplysning om de nye adgangskrav og optagelsesregler for vejledere på grundskoler og UU-centre.
Uge 3	Forældrebreve udsendt.	Information om de nye adgangskrav til GYM og EUD.
Uge 6	Forældrebreve udsendt.	Med påmindelse om fristen for ansøgning til ungdomsuddannelserne den 1. marts 2019.
Uge 11	Udsendelse af standardbreve til de gymnasiale institutioner. Brevene blev desuden offentliggjort på uvm.dk	En række standardbreve som gymnasierne kan anvende i forbindelse med, at ansøgere til de gymnasiale uddannelser skal have besked om, at der er reserveret en plads til dem.
Uge 14	Hyrdebrev udsendt til samtlige grundskoler.	Præcisering af fritagelsesregler for folkeskolens prøver og konsekvenserne heraf.
Uge 14	Brev til efterskoler udsendt	Opfordrer efterskoler m.m. til at dokumenterer over for de ansøgte gymnasier med hf-uddannelse, at ansøger søger fra en prøvofri 10. klasse skal betragtes som elever, der søger efter de har forladt 9. klasse – altså via en standardiseret samtale.

Uge 17	Afholdelse af to webinarer for grundskoler m.m.	Prøveaflægningens betydning for optagelse på en ungdomsuddannelse, betydningen af, at skolerne skal overholde datoer og tidsfrister for aflægelse af prøver og indberetning af karakterer m.m. Adgangskravene til de gymnasiale uddannelser
Uge 19	Afholdelse af to webinarer for UU-vejledere	Arbejdsprocesser i optagelse.dk og adgangskravene til de gymnasiale uddannelser
Uge 20	Udsendt brev til Ungdommens Uddannelsesvejledning.	Opmærksomheds-punkter i hele optagelsesprocessen bl.a., at UU har 2 arbejdsdage til at foretage den afsluttende UPV11 og påpege nødvendigheden af beredskab i forbindelse med optagelsesprøverne den 14. juni og 6. august.
Uge 20	Brev til de gymnasiale institutioner udsendt.	Brevet indeholder blandt andet oplysninger om: • Skolernes identifikation af ansøgerne, når de møder op til prøven • Prøvens form – digital/papir • Hjælpemidler, herunder om særlige forhold for ordblinde • Mulighed for afholdelse af prøven andre steder end på 1. prioritetskolen • Fastlæggelse af bestå-grænse • Nedbrud af it-systemerne

¹¹ UU skal foretage en helhedsvurdering af de elever, som ved den "automatiske" uddannelsesparathedsvurdering er vurderet ikke-uddannelsesparat, foretaget på baggrund af skolernes indberetning af henholdsvis karakterer og vurdering af personlige og sociale forudsætninger for at gennemføre en gymnasial uddannelse.

Uge 20	Drejebog for optagelsesprocessen udsendes til de gymnasiale institutioner	Drejebog for den sidste del af optagelsesprocessen og breve med standardtekster, som gymnasierne kan anvende, til de elever, som skal til optagelsesprøve. I følgebrevet til gymnasierne gøres der opmærksom på institutionernes entydige ansvar for at sikre, at den enkelte elev opfylder alle adgangskrav. Tjeklisterne, som sendes fra optagelse.dk, er en hjælp og ekstra ydelse, som alene bygger på de informationer, som indberettes til optagelse.dk. Opmærksomhed omkring ansøgninger, der skal sendes videre til andre institutioner/uddannelse.
Uge 21	Video på Facebook om nødvendigheden af at have en plan B.	Videoen guider elever, der er i risiko for ikke at bestå optagelsesprøven. Videoen er lagt på Facebook.
Uge 23	Brev til de gymnasiale institutioner	Uddybning af visse dele af optagelsesbekendtgørelsen.

Bilag 4 - Data vedrørende optagelsesprocessen og optagelsesprøven indsamlet fra Optagelse.dk og XPRS

Data i nedenstående afsnit er behæftet med nogen usikkerhed, da de er baseret på optagelse.dk hvor oplysninger ændres løbende. Tallene i de enkelte kategorier vil ikke altid kunne summeres, da opgørelserne er afrundet til nærmeste ti og da tabellerne ikke medtager "ukendte ansøgere".

Tabellerne nedenfor viser følgende data:

- Data for det samlede resultat af alle tre optagelsesprøver
- Data for 1. optagelsesprøve d. 14. juni 2019
- Data for 2. optagelsesprøve d. 6. august 2019
- Data for 3. optagelsesprøve (sygeprøven) d. 16. august 2019

Data for det samlede resultat af alle tre optagelsesprøver

Tabel 1. Samlet oversigt over ansøgere til de tre optagelsesprøver fordelt på årsag

Årsag	Antal
Ikke uddannelsesparate	1.880 (36 pct.)
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	1.050 (20 pct.)
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	870 (17 pct.)
Manglede 2. fremmedsprog	550 (11 pct.)
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	170 (3 pct.)
Samlet	5.170

Tabel 2. Samlet resultat af optagelsesprøverne

	Bestået	Ikke bestået
3-årig gymnasial uddannelse	2.300 (62 pct.)	1.430 (38 pct.)
Hf	630 (65 pct.)	340 (35 pct.)
Samlet	2.930	1.770

Tabel 3. Samlet resultat af optagelsesprøverne for ansøgere til 3-årig gymnasial uddannelse fordelt på årsagskategori

Treårig gymnasial uddannelse – Optagelsesprøve den 14. juni, 6. august og 16. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	410 (31 pct.)	930 (69 pct.)	1340
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	790 (93 pct.)	60 (7 pct.)	850
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	600 (71 pct.)	240 (29 pct.)	840
Mangler fremmedsprog	160 (55 pct.)	130 (45 pct.)	290
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	70 (58 pct.)	50 (42 pct.)	120

Tabel 4. Samlet resultat af optagelsesprøven for ansøgere til hf fordelt på årsagskategori

hf – Optagelsesprøve den 14. juni, 6. august og 16. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	290(55 pct.)	240 (45 pct.)	530
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	10	<5	<20
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	150 (75 pct.)	50 (25 pct.)	200
Mangler fremmedsprog	150 (60 pct.)	100 (40 pct.)	250
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	20 (50 pct.)	20 (50 pct.)	40

Data vedrørende 1. optagelsesprøve afholdt den 14. juni 2019

Samlet set har der været indkaldt 5.370 ansøgere til optagelsesprøve den 14. juni, heraf har 4.410 ansøgere gennemført optagelsesprøven

Tabel 5. Oversigt over ansøgere til 1. optagelsesprøve fordelt på årsag

Årsag	Antal
Ikke uddannelsesparate	1.690 (38 pct.)
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	920 (21 pct.)
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	860 (20 pct.)
Manglede 2. fremmedsprog	470 (11 pct.)
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	140 (3 pct.)
Samlet	5.170

Tabel 6. Resultat af 1. optagelsesprøve

	Bestået	Ikke bestået
3-årig gymnasial uddannelse	2.110 (62 pct.)	1.290 (38 pct.)
Hf	490 (61 pct.)	310 (39 pct.)
Samlet	2.600	1.600

Tabel 7. Resultat af 1. optagelsesprøve for ansøgere til 3-årig gymnasial uddannelse fordelt på årsagskategori

3-årig gymnasial uddannelse – Optagelsesprøve den 14. juni 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	360 (30 pct.)	840 (70 pct.)	1200
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	780 (92 pct.)	70 (8 pct.)	850
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	540 (71 pct.)	220 (29 pct.)	760
Mangler fremmedsprog	140 (54 pct.)	120 (46 pct.)	260
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	60 (60 pct.)	40 (40 pct.)	100

Tabel 8. Resultat af 1. optagelsesprøve for ansøgere til hf fordelt på årsagskategori

hf – Optagelsesprøve den 14. juni 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	290(55 pct.)	234 (48 pct.)	4800
Søgte fra prøvofri 9. eller 10. klasse	10	<5	<20
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	120 (71 pct.)	50 (29 pct.)	170
Mangler fremmedsprog	120 (57 pct.)	90 (43 pct.)	210
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	20 (50 pct.)	20 (50 pct.)	40

Data vedrørende 2. optagelsesprøve afholdt den 6. august 2019

Samlet set har der været indkaldt 1540 ansøgere til optagelsesprøve den 6. august heraf har 980 ansøgere gennemført optagelsesprøven. 590 af de 1540 ansøgere aflagde også prøve den 14. juni, heraf gennemførte 360 optagelsesprøven d. 6. august (37 pct. af alle der gennemførte optagelsesprøven d. 6. august)

Tabel 9. Oversigt over ansøgere til 2. optagelsesprøve fordelt på årsagskategori

Årsag	Antal
Ikke uddannelsesparate	420 (43 pct.)
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	150 (15 pct.)
Søgte fra prøvofri 9. eller 10. klasse	20 (2 pct.)
Manglede 2. fremmedsprog	120 (12 pct.)
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	40 (4 pct.)
Samlet	980

Tabel 10. Resultat af 2. optagelsesprøve

	Bestået	Ikke bestået
3-årig gymnasial uddannelse	170 (30 pct.)	390 (70 pct.)
hf	120 (52 pct.)	110 (48 pct.)
Samlet	290 (37 pct.)	500 (63 pct.)

Tabel 11. Resultat af 2. optagelsesprøve for ansøgere til 3-årig gymnasial uddannelse fordelt på årsagskategori

3-årig gymnasial uddannelse – Optagelsesprøve d. 6. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	40 (13 pct.)	260 (87 pct.)	300
Søgte fra prøvfri 9. eller 10. klasse	10 (50 pct.)	10 (50 pct.)	20
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	60 (55 pct.)	50 (45 pct.)	110
Mangler fremmedsprog	10 (20 pct.)	40 (80 pct.)	50
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	10 (33 pct.)	20 (67 pct.)	30

Tabel 12. Resultat af 2. optagelsesprøve for ansøgere til hf fordelt på årsagskategori

hf – Optagelsesprøve den 6. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	40 (36 pct.)	70 (63 pct.)	110
Søgte fra prøvfri 9. eller 10. klasse	-	-	0
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	20 (67 pct.)	10 (33 pct.)	30
Mangler fremmedsprog	30 (60 pct.)	20 (40 pct.)	50
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	<5	<5	10

Data vedrørende sygeprøven afholdt den 16. august 2019

Samlet set har der været indkaldt 380 ansøgere til optagelsesprøve d. 16. august, heraf har 240 ansøgere gennemført optagelsesprøven. 110 af de 240 ansøgere har tidligere aflagt prøve

Tabel 13. Oversigt over ansøgere til sygeprøven fordelt på årsagskategori

Årsag	Antal
Ikke uddannelsesparate	70 (19 pct.) ¹²
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	30 (8 pct.)
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	<5
Manglede 2. fremmedsprog	30 (8 pct.)
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	10 (3 pct.)
Samlet	240

Tabel 14. Resultat af sygeprøven

	Bestået	Ikke bestået
3-årig gymnasial uddannelse	20 (22 pct.)	70(78 pct.)
hf	20 (50 pct.)	20 (50 pct.)
Samlet	40 (31 pct.)	90 (69 pct.)

Tabel 15. Resultat af sygeprøven for ansøgere til 3-årig gymnasial uddannelse fordelt på årsagskategori

3-årig gymnasial uddannelse – Optagelsesprøve d. 16. august 2019			
	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	<5	40	50
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	-	-	-
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	<5	10	10
Mangler fremmedsprog	<5	10	10
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	<5	<5	10

¹² Der er yderligere 110 ansøgere, hvor UPV ikke er kendt

*Tabel 16. Resultat af sygeprøven for ansøgere til hf fordelt på årsagskategori
hf – Optagelsesprøve den 16. august 2019*

	Bestået	Ikke bestået	Samlet
Ikke uddannelsesparat	<5	10	20
Søgte fra prøvefri 9. eller 10. klasse	<5	-	<5
Søger ikke i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse	10	<5	10
Mangler fremmedsprog	<5	10	10
Søgte efter ansøgningsfristen d. 1. marts	-	-	-

Bilag 5 - Tilbage melding fra undervisningssektoren om implementering af de nye optagelsesregler

Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og Styrelsen for It og Læring har afholdt møder med 1) elevorganisationerne på grundskole og gymnasieområdet, 2) grundskolerne og de kommunale vejledere samt 3) gymnasierne.

Der har været afholdt følgende møder:

12. august 2019:	Dansk Friskoleforening
15. august 2019:	Danmarks Private Skoler Efterskoleforeningen De kommunale vejledere (tidligere Ungdommens Uddannelsesvejledning)
16. august 2019:	Danske HF & VUC Danske Gymnasier Danmarks Private Skoler Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier
19. august 2019:	Danske Gymnasieelevers Sammenslutning Danske Skoleelever Erhvervsskolernes Elevorganisation
19. august 2019:	Skolelederforeningen

Danske Gymnasier har endvidere den 24. juni 2019 fremsendt deres skriftlige ønsker til ændringer i optagelsesprocessen. Landsammenslutningen af Handelsskoleelever har tillige indsendt deres bemærkninger, dog først den 2. september 2019, hvorfor disse ikke er indarbejdet i nedenstående.

Overordnet tilbage melding

Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danmarks Private Skoler samt Danske HF og VUC angiver, at den nye optagelsesproces generelt giver et meget stort administrativt- og bureaukratisk pres på de enkelte institutioner. Danske HF og VUC angiver endvidere, at hele processen har været kompliceret.

Danske Gymnasier anfører, at de meget snævre tidsfrister i processen giver anledning til problemer, særligt når systemunderstøttelsen ikke fungerer optimalt.

Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danmarks Private Skoler, Danske HF og VUC, Skolelederforeningen, Danmarks Private Skoler samt Efterskoleforeningen finder, at adgangskravene er for svære at forstå for såvel gymnasier, skoler, kommunale vejledere som ansøgere og forældre.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning angiver, at karakterkravene er svære at forstå og navigere i. Danske Skoleelever anfører, at der blandt eleverne er stor usikkerhed om, hvilke regler der gælder. Eleverne har haft en oplevelse af, at de kommunale vejledere ikke har kunnet svare på, hvad der skal til for at komme ind på en gymnasial uddannelse.

Eleverne har ligeledes oplevet det, som om optagelseskravene er ændret uden varsel, og at der løbende er kommet nye ændringer, herunder fx i forhold til ansøgere på uddannelsesophold i udlandet. Det har skabt forvirring om, hvilke regler der er gældende.

De kommunale vejledere oplyser, at det har været et svært år med mange tvivlsspørgsmål, både vedrørende lovgivning, vejledning og det systemtekniske. Det har givet anledning til meget usikkerhed, og de kommunale vejledere har brugt meget tid på at kommunikere med institutionerne omkring reglerne, der er blevet fortolket forskelligt på de forskellige institutioner. Skolelederforeningen har flere eksempler på gymnasier, der har lavet fejl i forbindelse med optagelse af ansøgerne, men det er vurderingen, at det skyldes indkøringsvanskeligheder.

Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danmarks Private Skoler samt Danske HF og VUC anfører, at systemet giver anledning til, at nogle ansøgere kommer uretmæssigt i klemme og at en del ansøgere får en meget sen afklaring, hvilket giver risiko for, at de tabes i systemet.

Danske Gymnasier, Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier, Danmarks Private Skoler samt Danske HF og VUC mener overordnet set, at optagelsesprocessen skal laves om og forenkles. Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Erhvervsskolernes Elevorganisation foreslår, at optagelsesbetingelserne forenkles, så de er lettere at forstå for eleverne. DGS angiver, at de generelt ikke er fortalere for karakterkrav.

Skolelederforeningen og Danske Gymnasier har et ønske om, at kommende ændringer i reglerne kommer så tidligt, at systemerne og skolerne kan nå at indrette sig på dem.

Regler

Elever fra prøvfri 0.-9. klasse

Dansk Friskoleforening påpeger, at det er foreningens principielle holdning, at elever fra prøvfri skoler bør kunne optages i gymnasiet uden en optagelsesprøve. Foreningen henviser i den forbindelse til tidligere praksis, hvor rektor efter deres opfattelse kunne vurdere, hvem der skulle optages. Danmarks Private Skoler og Danske Gymnasier finder det derimod rimeligt, at elever fra prøvfri 0.-9. klasse skal til optagelsesprøve for at kunne optages på de gymnasiale uddannelser.

Elever, der har aflagt prøver med udgangspunkt i et internationalt program

Danmarks Private Skoler rejser kritik af, at ansøgere fra de internationale skoler skal til optagelsesprøve på trods af, at de aflægger mange prøver (dog ikke folkeskolens prøver). Foreningen undrer sig over den forskellige behandling af de forskellige internationale skoler, hvor fx ansøgere fra Europaskolerne kan optages uden en obligatorisk centralt stillet optagelsesprøve. Organisationen foreslår, at prøver fra de internationale skoler skal være adgangsgivende til de gymnasiale uddannelser. Efterskoleforeningen stiller i den forbindelse konkret spørgsmål til, hvorfor elever, der har aflagt prøve i Cambridge-engelsk, skal til optagelsesprøve.

Elever fra en prøvefri 10. årgang

Efterskoleforeningen, Dansk Friskoleforening og Danmarks Private Skoler vurderer det uhensigtsmæssigt, at ansøgere, der har aflagt folkeskolens afgangseksamen efter 9. klasse og herefter går på en prøvefri 10. årgang, skal til optagelsesprøve. Danmarks Private Skoler og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier finder, at ansøgere, der har bestået folkeskolens afgangseksamen, skal kunne komme i gymnasiet, selvom de har gået på en prøvefri 10. årgang eller været et år i udlandet. Efterskoleforeningen forslår, at man lader ansøgere med et karaktergennemsnit på 6,0 ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen have retskrav på optagelse, på trods af, at de har gået på en prøvefri 10. årgang. Danske Gymnasier forslår, at en positiv uddannelsesparathedsvurdering samt et gennemsnit på mindst 6,0 ved de lovbundne prøver ved folkeskolens afgangseksamen skal gælde to år frem. Det vil have betydning for ansøger, der har været på uddannelsesophold i udlandet og elever fra prøvefri efterskoler, i det omfang de er fagligt stærke.

10. klasse

Danmarks Private Skoler pointerer, at det er vigtigt at anerkende, at 10. klasse er vigtig og adgangsgivende til gymnasiet. Både Efterskoleforeningen og Danmarks Private Skoler finder det problematisk, at elever i 10. klasse fravælger fag (og prøver) undervejs i skoleåret, for at undgå at en lav standpunktskarakter tæller med ved uddannelsesparathedsvurderingen.

Problemstillinger vedrørende specifikke elevgrupper

Danske Gymnasier ønsker at elever, der søger optagelse på uddannelsen til hf-eksamen efter 9. klasse stilles bedre. Foreningen forslår således, at ansøgere, der er vurderet uddannelsesparate, men ikke bekræfter det faglige niveau ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen, kan optages på baggrund af enten en optagelsesprøve eller en vejledningssamtale.

Danske Gymnasier foreslår, at reglerne ændres, så en ansøger, der bliver syg til en af prøverne ved folkeskolens afgangseksamen kan optages på baggrund af rektors skøn, hvis der er tale om en ansøger, der er uddannelsesparat.

Danske Gymnasier ønsker reglerne ændret i forhold til optagelse af ansøgere, der først søger om optagelse i starten af et skoleår. Det foreslås, at en positiv uddannelsesparathedsvurdering samt et gennemsnit på mindst 6,0 i de lovbundne prøver kan sikre eleven optagelse i 2 år, selvom ansøgeren ikke har søgt om optagelse direkte efter 9. eller 10. klasse. For øvrige ansøgere foreslås det, at disse kan optages på baggrund af rektors skøn.

Danske Gymnasier forslår, at ansøgere, der tidligere har været elever på en 3-årig gymnasial uddannelse kan optages på ny på baggrund af en standardiseret vurdering frem for en optagelsesprøve.

Processuelle regler

Danske Gymnasier vurderer, at begrebet "reserveret plads" skaber forvirring og bør ændres, så det tydeligt fremgår, at der er tale om en betinget optagelse.

Danske Gymnasier finder, at der som tidligere bør være krav om, at ansøgeren mindst skal udfylde tre prioriteringer i ansøgningen.

Danske Gymnasier ønsker en øget regulering af reglerne om ventelister, så elever fx kun må flytte skole i bestemte perioder mellem grundforløbets afslutning i oktober og frem til januar samt i sommerferien.

Danske Gymnasier oplyser, at de såkaldte "gunstregler", hvorved elever i 10. klasse i visse tilfælde kan forbedre deres karaktergennemsnit fra 9. klasses prøverne giver store problemer i forhold til optagelsen, da ingen forstår det korrekt. Danske Gymnasier ønsker en forsimpning af reglerne på dette punkt, da det er administrativt svært at håndtere. Alternativt kræver det bedre systemunderstøttelse

Kommunikation

Danmarks Private Skoler og Efterskoleforeningen angiver, at STUK's informationsmateriale har været godt og at kommunikation har været god. Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier oplyser, at de har været meget tilfredse med den hjælp, skolerne har fået fra STIL og STUK. De kommunale vejledere angiver, at de har været glade for Supporten i STIL.

Efterskoleforeningen anfører dog, at de godt kunne have brugt informationerne tidligere i forløbet. Foreningen ønsker i øvrigt, at det fremgår af relevante vejledninger, at institutionerne skal sende indkaldelses- og optagelsesbreve til såvel ansøgerene som forældrene, da nogle ansøgere ikke får tjekket deres e-boks.

Dansk Friskoleforening er meget tilfreds med, at bestå-kravene til optagelsesprøven blev justeret. Danmarks Private Skoler oplyser modsat, at justeringen af bestå-kravene gav anledning til frustrationer og skabte forvirring for ansøgerne. Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier har oplevet, at justeringen har givet anledning til, at nogle forældre har stillet spørgsmålstegn ved elevernes retssikkerhed. Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier påpeger i øvrigt, at en del af de erhvervsgymnasiale uddannelser desværre først sent fik besked om justeringen af bestå-kravene.

Danske HF & VUC har et ønske om mere konkrete og præcise vejledninger, herunder brevskelelener, særligt i forhold til ansøgere, der ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse.

Dansk Friskoleforening oplyser, at de prøvfri skoler ikke har fået oplysning fra ministeriet om selve optagelsesprøven og dens udformning. De ville gerne have vidst mere om prøven for at kunne vejlede eleverne og fjerne noget af dramatikken.

Optagelsesprøve og -samtale

Overordnet proces omkring prøve og samtale

Danske Gymnasier ønsker reglerne ændret, så det er rektor på den skole, der har reserveret plads til ansøgeren, der skal afholde en eventuel optagelsesprøve og –samtale.

Danske Skoleelever oplyser, at der har været forvirring om, hvor eleverne skulle til optagelsessamtale.

Efterskoleforeningen og Danmarks Private Skoler oplyser, at nogle elever har måtte rejse meget langt for at kunne aflægge optagelsesprøven og deltage i den efterfølgende samtale. Det gælder således for efterskoleelever, der typisk ikke søger optagelse på gymnasier i nærheden af efterskolen. Det gælder ligeledes for ansøgere til kostgymnasier, der kommer fra hele landet. De vurderer, at dette må kunne foregå på en mere smidig og hensigtsmæssig måde for de pågældende ansøgere.

Dansk Friskoleforening ønsker, at der lukkes mere op for rektors vurdering i de tilfælde, hvor en ansøger ikke består optagelsesprøven. Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Erhvervsskolernes Elevorganisation finder, at ansøgere generelt bør kunne optages af rektor på baggrund af en samtale, hvor ansøgeren motivation for at starte på den gymnasiale uddannelse vurderes.

Danske Skoleelever, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Erhvervsskolernes Elevorganisation udtaler kritik af, at ansøgere alene har to prøveforsøg i forhold til optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse.

Danske Gymnasier anfører, at det bør være nemt og gennemsigtigt for ansøgere, der efter en optagelsesprøve har fået afslag på optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse at opnå optagelse på hf, hvis optagelsesprøven berettiger hertil.

Optagelsesprøven

Efterskoleforeningen angiver, at fysik/kemi ikke er obligatorisk i 10. klasse. Det kan stille elever, der ikke har haft fysik/kemi dårligere ved optagelsesprøven.

Danske Gymnasier anfører, at man kunne have ladet prøven være selvrettende.

Danske Gymnasier anfører, at det giver anledning til visse problemer, at ansøgerne ikke skal tilmelde sig prøven, men blot dukke op til prøven. Det giver fx anledning til problemer i forhold til at sikre, at de rette elever får adgang til forlænget prøvetid.

Danske Skoleelever var glade for, at de vejledende optagelsesprøver kom ud i så god tid, og at den endelig optagelsesprøve var blevet justeret i sværhedsgrad i forhold til testprøverne. DS finder det dog uhensigtsmæssige, at det ikke umiddelbart var muligt at tilgå alle elementer online i de vejledende prøvesæt.

Skolelederforeningen oplyser, at skolerne generelt ikke er glade for, at der skal tages en dag ud af kalenderen i juni til afholdelse af optagelsesprøver på gymnasiet.

Optagelsessamtalen

Efterskoleforeningen oplever det som ressourcospild, at ansøgere, der har bestået optagelsesprøven indkaldes til en optagelsessamtale i de tilfælde, hvor de af efterskolen er blevet vurderet uddannelsesparate. Såvel Efterskoleforeningen som Danmarks Private Skoler bemærker, at optagelsessamtalerne generelt har været afholdt meget uensartet på institutionerne rundt om i landet. Nogle har fået mulighed for at afholde samtalen via Skype, mens andre ikke har. Hertil kommer, at nogle samtaler har været meget korte, særligt når ansøgeren har bestået optagelsesprøven. Danske Skoleelever oplyser, at der manglede information om samtals indhold og betydning for den samlede vurdering.

Tidsmæssig placering af optagelsesprøven

Danmarks Private Skoler og Erhvervsskolernes Elevorganisation finder den tidsmæssige placering af optagelsesprøverne problematisk. Det største problem vurderes imidlertid at være, at ansøgerne, der har været til den sene optagelsesprøve først får besked om, hvorvidt de er optaget efter skolestart. Erhvervsskolernes Elevorganisation anfører, at der bør være et krav om, at alle elever får svar på, om det er optaget på den ønskede uddannelse inden skolestart. Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier forslår, at optagelsesprøven rykkes helt frem til februar, da det ville give eleverne mulighed for at vælge om, hvis det klarer sig dårligt ved prøven.

De kommunale vejledere oplever, at det er problematisk for sårbare unge, at de først meget sent i forløbet endeligt får en afklaring af, om de ikke kan optages på gymnasiet. De fanges i systemet, fordi der bliver ved med at være en dør åben i form af en senere optagelsesprøve. Så længe døren ikke er definitivt lukket, bliver de unge ved med at søge i håb om at bestå optagelsesprøven. Processen trækkes på denne måde i langdrag for denne gruppe. Tidligere kunne de kommunale vejledere allerede i foråret fange disse ansøgere og vejlede dem i en anden retning. Med den sene afklaring risikerer de unge, at gå glip af den første vigtige tid af deres nye uddannelse.

3.e. Systemunderstøttelse

De kommunale vejledere ønsker et bedre overblik over de ansøgere, der fremgår af opmærksomhedslisten¹³. Årsagen til, at en bestemt ansøger figurerer på listen, må gerne fremgå af listen. Fx om en ansøger er på listen, fordi eleven har været til optagelsesprøve og ikke har klaret den, eller om eleven bare har fortrudt uddannelsesvalget.

De kommunale vejledere oplyser, at omvalgsknappen¹⁴ i Optagelse.dk er en nyttig funktion, men at der fortsat foregår en del omvalg uden for systemerne. Dermed afspejler

¹³ En liste primært til de kommunale vejledere, hvor medarbejdere kan identificere de elever, som af forskellige årsager skal hjælpes videre i ansøgningsprocessen.

¹⁴ Efter afsendelse af ansøgningen kan de kommunale vejledere på elevens (og forældrenes) vegne foretage et omvalg og derved ændre på elevens uddannelsesønsker, sådan at prioriteringslisten afspejler elevens aktuelle ønsker. Fx har de kommunale vejledere mulighed for at tilføje et uddannelsesønske hos en elev, der oprindeligt kun har søgt fx hf og ikke har klaret optagelsesprøven.

opmærksomhedslisterne ikke den reelle status. De kommunale vejledere ønsker derfor en mulighed for at kunne markere, at en ansøgning på listen allerede er håndteret.

De kommunale vejledere oplyser, at nogle ansøgere ønsker at foretage omvalg i slutningen af juni. Såfremt ansøgningen ligger hos en ungdomsuddannelse, kan de kommunale vejledere ikke foretage et omvalg, da de kommunale vejledere ikke selv kan trække ansøgningen tilbage.

De kommunale vejledere ønsker en knap til videresendelse mellem forskellige kommunale vejledere.

De kommunale vejledere finder det uhensigtsmæssigt, at studievalgportfolien skal gemmes som en pdf-fil og efterfølgende uploades på Optagelse.dk. De kommunale vejledere ønsker, at den bliver integreret tættere i løsningen, så eleverne ikke selv skal uploade portfolien. Hvis dette ikke bliver ændret, mener de kommunale vejledere, at man bør se på upload-funktionen i Optagelse.dk, idet flere elever ikke fik uploadet pdf-dokumentet, før forældrene underskrev ansøgningen.

Efterskolerne er glade for videresendelsesknappen¹⁵, men undrer sig over, at efterskolerne, der har egne vejledere, ikke kan benytte omvalgsknappen og derved hjælpe eleverne med et omvalg svarende til den mulighed, de kommunale vejledere har.

Danske HF & VUC har oplevet problemer i forhold til samspillet mellem Optagelse.dk og deres egne studieadministrative systemer. Videre angives det, at nogle af funktionerne i Optagelse.dk ikke har været klar før de skulle tages i brug. Endeligt angives det, at det ikke er muligt at se i systemet, hvilket bilag, der er opdateret, når der er sket ændringer.

Danske Gymnasier oplyser, at der så sent som 24. juni, var problemer med manglende karakterdata på nogle elever og gentagne opdateringer af karakterdata hos andre. Ministeriet bør sikre, at grundskolerne indberetter karakterer rettidigt og på en hensigtsmæssig måde, så det fulde vurderingsgrundlag er til gymnasiernes rådighed, før samtalerne starter.

Danske Gymnasier opfordrer til, at ministeriet i dialog med skolernes systemleverandører vurderer om it-understøttelsen på tværs af centrale og lokale systemer kan gøre arbejdet lettere for medarbejderne.

Danske Erhvervsskoler- og Gymnasier finder det svært at se, hvilket bilag, der er blevet opdateret, hvis der er flere bilag til en ansøgning.

¹⁵ På Optagelse.dk er der i år indført en mulighed for at videresende en ansøgning fra en institution til en anden, når en ansøger af fordelingsudvalget bliver fordelt til et andet gymnasium end det oprindeligt ansøgte, eller til den næste uddannelse på ansøgerens prioriteringsliste efter en ikke-bestået optagelsesprøve. Funktionen har også været brugt i de tilfælde, hvor en elev i løbet af perioden har fortrudt sit oprindelige ønske.

Andet

De kommunale vejledere har oplevet en ændring i søgemønstret i forhold til, at der er flere ansøgere, der er vurderet ikke-uddannelsesparate i januar. Efterskolerne bemærker i den forbindelse, at de har brugt den tidlige uddannelsesparathedsvurdering til at anspore eleverne til at tage sig sammen, og at det kan være en af årsagerne til, at søgemønstret har ændret sig.

Både Efterskoleforeningen og Danmarks Private Skoler er generelt tilfredse med, at UPV'en ligger 1. juni, da det giver skolerne længere tid til at gøre eleverne parate.

Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier anfører, at man bør følge de ansøgere, der ikke kommer igennem optagelsesprøven til gymnasiet, men i stedet optages på en erhvervsuddannelse. For disse elever vil der være tale om et fravalg frem for et tilvalg. Spørgsmålet er, om disse elever på sigt klarer sig dårlige end andre elever på erhvervsskolerne.

Bilag 6 – Specifikke problemstillinger

I det følgende foretages en gennemgang af en række specifikke problemstillinger, som er blevet fremhævet af de forskellige aktører i optagelsesprocessen.

Eksempel 1 - Ansøgere fra prøvfri 10. årgang.

En ansøger til en treårig gymnasial uddannelse er i 9. klasse vurderet uddannelsesparat. Ansøgeren har 9,5 i karaktergennemsnit af standpunktskaraktererne og opnåede et gennemsnit i de bundne prøvfag på 10,0. Ansøgeren vælger et 10. skoleår på en prøvfri efterskole og skal derfor til optagelsesprøve, da ansøgeren således ikke opfylder kravet om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse.

Efter de tidligere gældende regler kunne sådanne ansøgere optages på baggrund af en konkret vurdering, herunder eventuelt ved brug af en faglig test. Såfremt ansøgeren ikke havde aflagt relevante prøver ved afslutningen af 9. klasse, var der imidlertid krav om en obligatorisk, men lokalt stillet optagelsesprøve.

Særligt Danmarks Private Skoler, Dansk Friskoleforening og Efterskoleforeningen, men også Danske Gymnasier og Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier kritiserer disse regler og foreslår forskellige modeller for at sikre, at ansøgere, der har klaret sig godt i 9. klasse, bevarer retskravet på optagelse og dermed ikke skal til optagelsesprøve, uanset om ansøgeren tager et 10. skoleår på en prøvfri skole.

Hvis man isoleret set ser på gruppen af ansøgere, der i 9. klasse opfyldte de faglige forudsætninger for at være uddannelsesparat (mindst 5 i gennemsnit i standpunktskarakter), men har været til optagelsesprøve, fordi de kommer fra en prøvfri 10 årgang eller en 10. klasse, hvor de ikke har opfyldt alle adgangskrav, er der 85 pct. af ansøgerne, der består optagelsesprøven. Det vil altså sige, at der alene er 15 pct. fra denne ansøgergruppe, der dumper optagelsesprøven. Der henvises til tabel 9 i evalueringen for data vedrørende denne ansøgergruppe.

Eksempel 2 - Ansøgere fra internationale skoler

En ansøger til en treårig gymnasial uddannelse har aflagt internationale eksamener (fx IGCSE) i matematik, engelsk og videnskab og folkeskolens obligatorisk prøver i dansk.

Da ansøgeren ikke har aflagt folkeskolens obligatoriske prøver ved afslutningen af 9. klassetrin, skal ansøgeren til optagelsesprøve og -samtale for at kunne optages på uddannelsen.

Efter de tidligere regler kunne ansøgere, der havde aflagt prøver med udgangspunkt i et internationalt program optages på baggrund af en konkret vurdering, hvor der dog blev stillet krav om en obligatorisk, men lokalt stillet optagelsesprøve.

Danmarks Private Skoler foreslår, at prøver fra internationale skoler – ligesom prøver fra fx Europaskolerne, tyske og franske skoler – helt generelt skal være adgangsgivende til de gymnasiale uddannelser.

Det har ikke på nuværende tidspunkt været muligt at tilvejebringe et samlet overblik over antallet af elever, der på grund af en international skolebaggrund har gennemført en optagelsesprøve, samt resultaterne heraf.

Eksempel 3 – Ansøgere, der har været syge ved en af folkeskolens obligatoriske prøver

En ansøger til uddannelsen til hf-eksamen er i 9. klasse vurderet uddannelsesparat. Ansøgeren har 9,1 i karaktergennemsnit af standpunktskaraktererne. Ansøgeren opnår fine karakterer ved både de mundtlige og skriftlige prøver, men er dog syg ved prøven i skriftlig matematik.

Ansøgeren kan ikke optages på uddannelsen til hf-eksamen, da ansøgeren ikke opfylder kravene om at aflægge de obligatoriske prøver efter 9. klasse og bestå folkeskolens afgangseksamen.

Ansøgeren har heller ikke retskrav på en 3-årig gymnasial uddannelse, men har dog mulighed for at blive optaget på en sådan, hvis ansøgeren går til den centralt stillede optagelsesprøve og en efterfølgende optagelsessamtale.

Efter de tidligere regler kunne ansøgere ikke optages på hf direkte efter 9. klasse. Ansøgere til de 3-årige gymnasiale uddannelser, der ikke havde aflagt folkeskolens obligatoriske prøver, kunne optages på baggrund af en konkret vurdering, med krav om afholdelse af en obligatorisk optagelsesprøve, der dog var lokalt stillet. Hvis den manglende deltagelse i prøven imidlertid skyldtes ansøgerens sygdom, kunne ansøgeren optages på uddannelsen og efterfølgende aflægge de manglende prøver efter folkeskolens regler om sygeprøver.

Danske Gymnasier foreslår, at reglerne ændres, så en ansøger, der bliver syg til en af prøverne ved folkeskolens afgangseksamen kan optages på baggrund af rektors skøn, hvis der er tale om en ansøger, der er uddannelsesparat.

Danske Gymnasier ønsker ligeledes, at ansøger til uddannelsen til hf-eksamen efter 9. klasse stilles bedre. Danske Gymnasier foreslår således, at ansøgere, der er vurderet uddannelsesparate, men ikke bekræfter det faglige niveau ved de lovbundne prøver fra

folkeskolens afgangseksamen, skal kunne optages på baggrund af enten en optagelsesprøve eller en vejledningssamtale.

Det har ikke på nuværende tidspunkt været muligt at tilvejebringe et samlet overblik over antallet af elever, der på grund af sygdom ved en af folkeskolens obligatoriske prøver har gennemført en optagelsesprøve, samt resultaterne heraf.

Eksempel 4 - Ansøgere skal til optagelsesprøve og samtale ved den 1. prioriterede institution

En ansøger er vurderet ikke-uddannelsesparat og skal dermed til den 1. optagelsesprøve. Prøven og den efterfølgende samtale afholdes af ansøgerens 1. prioriterede institution, selvom ansøgeren i marts har fået besked om, at ansøgeren har fået reserveret plads på sin 2. prioritet.

Denne situation opstod ikke efter de tidligere gældende regler, da vurdering af, om ansøgeren kunne optages på uddannelsen foregik samtidig med, at ansøgeren blev tilbudt plads på institutionen.

Danske Skoleelever oplyser, at der i år har været forvirring omkring, hvor ansøgerne skulle til optagelsessamtale. Danske Gymnasier ønsker reglerne ændret, så det er rektor på den institution, hvor ansøgeren har fået reserveret plads, der afholder en eventuel optagelsesprøve og -samtale.

Eksempel 5 - Rektors råderum ved den konkrete vurdering (optagelsesprøve og samtale)

En ansøger til en 3-årig gymnasial uddannelse er i 9. klasse vurderet uddannelsesparat. Ansøgeren har 5,5 i gennemsnit af sine standpunktskarakterer og opnåede et gennemsnit af de lovbundne prøver på 7,0. Ansøgeren har imidlertid søgt om optagelse for sent og skal derfor til den centralt stillede optagelsesprøve og -samtale for at kunne optages på uddannelsen. Ved optagelsesprøven opnår ansøgeren 75 point. Ansøgeren har ikke nogen indlæringsmæssige vanskeligheder og ved samtalen viser vedkommende gode personlige og sociale kompetencer. Da prøven ikke er bestået kan ansøgeren ikke optages på uddannelsen.

Efter de tidligere gældende regler kunne de gymnasiale institutioner optage ansøgere, der ikke havde retskrav på optagelse på baggrund af en konkret vurdering og, hvis institutionen fandt det relevant, en faglig test i et eller flere fag. I visse tilfælde var det imidlertid et krav, at der blev afholdt en obligatorisk optagelsesprøve, der dog i modsætning til i dag var lokalt stillet.

Efterskoleforeningen og Danmarks Private Skoler anfører, at optagelsessamtalerne generelt har været afholdt meget uensartet på de forskellige institutioner rundt om i landet. Nogle ansøgere har fået mulighed for at afholde samtalen via Skype, mens andre ikke har. Hertil kommer, at nogle samtaler har været meget korte, særligt i tilfælde hvor ansøgeren har bestået optagelsesprøven.

Dansk Friskoleforening og Danske Gymnasier ønsker, at rektor tillægges større kompetence i de situationer, hvor ansøgeren ikke har bestået optagelsesprøven, mens Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Erhvervsskolernes Elevorganisation finder, at ansøgere generelt bør kunne optages af rektor på baggrund af en samtale, hvor ansøgeren motivation for at starte på den gymnasiale uddannelse vurderes.

Det har ikke på nuværende tidspunkt været muligt at tilvejebringe tal, der viser, hvor mange ansøgere de enkelte institutioner har optaget, selvom ansøgeren ikke har bestået optagelsesprøven og ligeledes, hvor mange ansøgere institutionen har valgt ikke at optage, selvom ansøgeren har bestået optagelsesprøven.

Eksempel 6 - Ansøgere til de sene optagelsesprøver

En ansøger til en 3-årig gymnasial uddannelse i direkte forlængelse af 9. klasse er vurderet ikke-uddannelsesparat, da ansøgeren har et karaktergennemsnit af standpunktskaraktererne på 4,8. Ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen opnår ansøgeren et karaktergennemsnit på 4,7. Ansøgeren skal til optagelsesprøve og -samtale for at blive optaget på uddannelsen.

Ansøgeren består ikke 1. optagelsesprøve og vælger derfor at prøve igen ved 2. optagelsesprøve. Optagelsesprøven afholdes den 6. august 2019. Resultatet af prøven er klar den 11. august. Ansøgeren indkaldes til optagelsessamtale den 13. august, men uddannelsen er allerede startet den 12. august.

Denne situation opstod ikke efter de tidligere gældende regler, da processen omkring optagelse af ansøgere som udgangspunkt var afsluttet før sommerferien det pågældende år.

Danmarks Private Skoler finder det problematisk, at ansøgere, der har været til den sene optagelsesprøve først får besked om, hvorvidt de er optaget efter uddannelsesstart. Erhvervsskolernes Elevorganisation finder, at der bør være et krav om, at eleverne får svar på, om de er optaget, inden skolestart.

De kommunale vejledere oplever det problematik for sårbare unge, at de først meget sent i forløbet får en afklaring af, om de kan optages i gymnasiet. De fanges i systemet,

fordi der bliver ved med at være en dør åben i form af en senere optagelsesprøve. Så længe døren ikke er definitivt lukket, bliver nogle af de unge ved med at søge i håb om at bestå optagelsesprøven. Processen trækkes på denne måde i langdrag for denne gruppe. Tidligere kunne de kommunale vejledere allerede i foråret vejlede disse ansøgere i en anden retning. Med den sene afklaring risikerer de unge at gå glip af den første vigtige tid af deres nye uddannelse.

Danske Skoleelever, Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Erhvervsskolernes Elevorganisation udtaler kritik af, at ansøgere alene har to prøveforsøg i forhold til optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse.

Eksempel 7 - Ansøgere, der først søger om optagelse i starten af skoleåret.

En ansøger er efter 9. klasse blevet optaget i 10. klasse på en efterskole. Ansøgeren har ved de lovbundne prøver fra folkeskolens afgangseksamen opnået et gennemsnit på 7,9. I slutningen af august (efter afholdelse af 3. optagelsesprøve) finder ansøgeren ud af, at 10. klasse på efterskole er det helt forkerte valg. Ansøgeren ønsker derfor i stedet for optagelse på en 3-årig gymnasial uddannelse. Da den sidste optagelsesprøve det pågældende år er afholdt, kan ansøgeren ikke optages på uddannelsen det pågældende år.

Efter de tidligere regler kunne rektor optage sådanne ansøgere efter en konkret vurdering, herunder evt. ved brug af en faglig test. Der var dog krav om obligatorisk, men lokalt stillet optagelsesprøve, hvis ansøgeren ikke havde aflagt relevante prøver ved afslutningen af 9. eller 10. klasse.

STUK har aktuelt modtaget en del henvendelser fra ansøgere, der er startet i 10. klasse, herunder på efterskoler, men fortryder af forskellige årsager, herunder fordi 10. klasse ikke svarer til forventningerne.

Børne- og Undervisningsministeren har i forhold til årets optagelse besluttet, at de gymnasiale institutioner i en kortere periode skal have mulighed for lokalt at afholde centralt stillede optagelsesprøver. På baggrund heraf og en efterfølgende optagelsessamtale vil institutionerne efter en konkret vurdering kunne optage sådanne ansøgere.

Danske Gymnasier forslår, at reglerne ændres fremadrettet, så ansøgere med en positiv uddannelsesparathedsvurdering og et gennemsnit på mindst 6,0 i de lovbundne prøver kan sikre eleven optagelse (i en 2 årig periode) selvom ansøgeren ikke søger om optagelse i direkte forlængelse af 9. eller 10. klasse. DG foreslår ligeledes, at øvrige ansøgere skal kunne optages på baggrund af rektors skøn.

Det er ikke muligt at tilvejebringe tal, der viser, hvor mange ansøgere der ønsker at blive optaget på en gymnasial uddannelse efter skoleårets start og efter afviklingen af alle de centralt stillede optagelsesprøver.

